

9

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

~~TAJNE~~

Egz. Nr 23

ZESZYT TAKTYCZNY
4(40)

036856

WARSZAWA

Maj 1969

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

~~X36956~~

stron 55

17/11

1

Prot. pncel. 1205 Kja.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

**DO UZYTEKU
BIBLIOTECZNEGO**

T A J N E

Egz. Nr 23

ZESZYT TAKTYCZNY
4(40)

W A R S Z A W A

Maj 1969

ARONI W O J
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW
KABINET SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
36956

2

Materiał do niniejszego Zeszytu opracowali: do części pierwszej: płk dypl. Tadeusz Łojewski (główny autor), płk dypl. Jan Grzelecki, ppłk dypl. Władysław Bobryk, ppłk dypl. Witold Janda, ppłk dypl. Wiesław Wójcik; do części drugiej: ppłk dypl. Maksymilian Kasprowicz (autor główny), ppłk dypl. Jan Stychno. ✓

SPIS TREŚCI

	Str.
Część pierwsza: „Natarcie dywizji zmechanizowanej na oddzielnym kierunku w warunkach braku styczności z sąsiadami” (Rozwiązanie zadania zamieszczonego w „Zeszyte Taktycznym” nr 1/37 1969 r.) ✓	5
1. Decyzja dowódcy 8 DZ oraz uzasadnienie jej niektórych elementów	5
2. Ocena położenia oraz możliwości przeciwnika	12
3. Wykorzystanie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii 8 DZ	20
4. Ocena sytuacji technicznej 8 DZ	30
5. Ocena zabezpieczenia tyłowego dokonana przez kwatermistrza 8 DZ	33
Część druga: „Planowanie działań zaczepnych przez sztab dywizji w warunkach stosowania broni masowego rażenia”	41
1. Niektóre zagadnienia planowania działań zaczepnych przez sztab dywizji w warunkach stosowania broni masowego rażenia	41
2. Założenie ogólne do tematu: „Planowanie działań zaczepnych przez sztab dywizji w warunkach stosowania broni masowego rażenia”	46

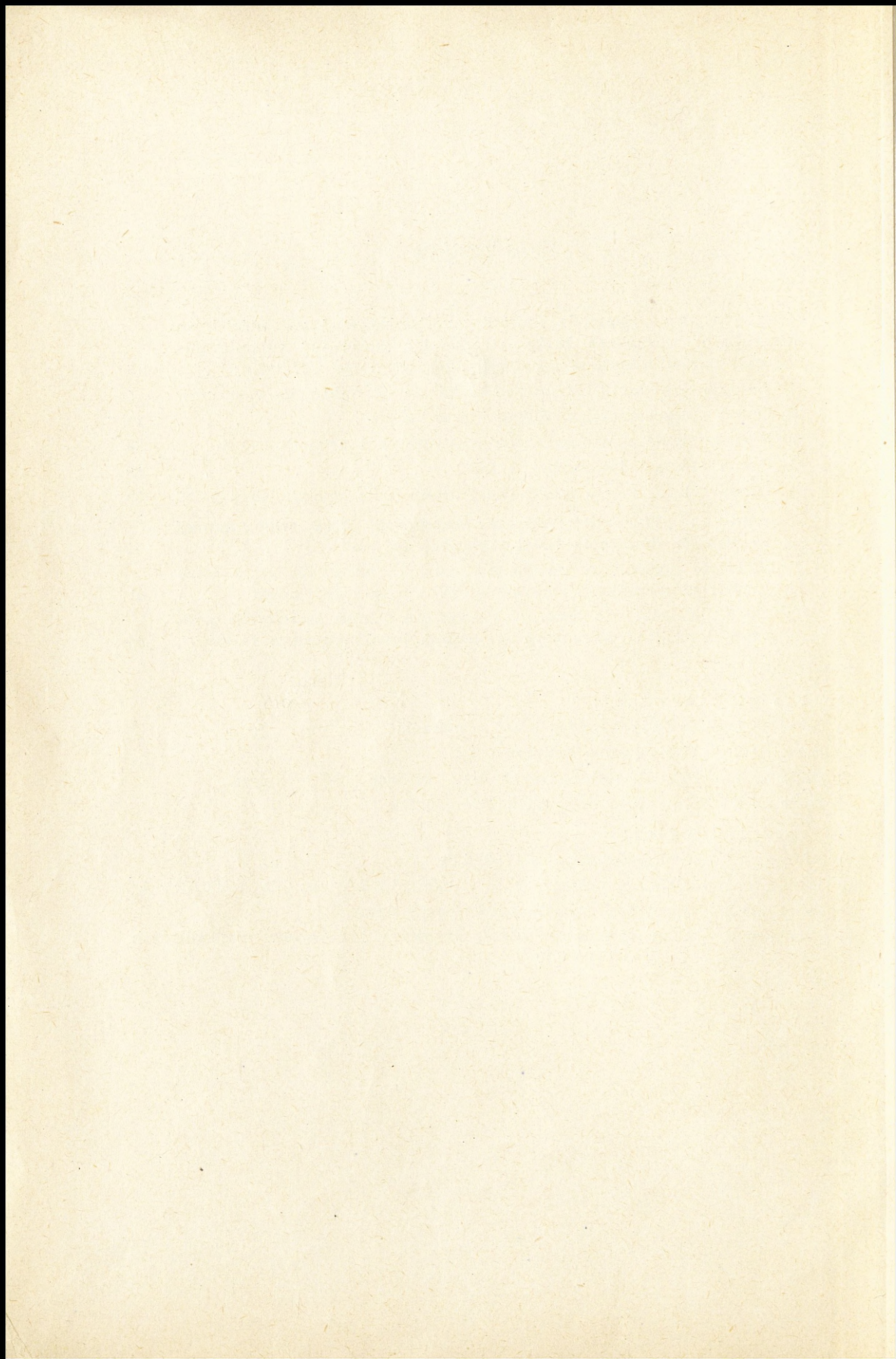
Załączniki:

Do części pierwszej:

- a) Szkic nr 1 — Decyzja dowódcy 8 DZ o natarciu
- b) Szkic nr 2 — Ugrupowanie marszowe 8 DZ
- c) Szkic nr 3 — Plan działań bojowych drt i artylerii 8 DZ w natarciu
- d) Szkic nr 4 — Koncepcja organizacji tyłów 8 DZ

Do części drugiej:

- a) Szkic nr 1 — Położenie stron o 17.00 6.10
- b) Tabela nr 1 — Skład organizacyjny ZT i oddziałów 2 A oraz GO „JUTLANDIA”
- c) Tabela nr 2 — Wyciąg z arkusza identyfikacji npla
- d) Tabela nr 3 — Stan techniczny wozów bojowych i pojazdów mechanicznych 7 DZ o 17.00 6.10

Część pierwsza

NATARCIE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ NA ODDZIELNYM KIERUNKU W WARUNKACH BRAKU STYCZNOŚCI Z SĄSIADAMI

(Rozwiązanie zadania zamieszczonego w „Zeszytach Taktycznym”
nr 1/37 1969 r.)

1. DECYZJA DOWÓDCY 8 DZ ORAZ UZASADNIENIE JEJ NIEKTÓRYCH ELEMENTÓW

W Zeszytach Taktycznym nr 1/37 1969 r. zostały opracowane założenia wyjściowe do zadania taktycznego polegającego na wypracowaniu w roli dowódcy 8 DZ decyzji do natarcia na oddzielnym kierunku. Niniejszy Zeszyt obejmuje jeden z możliwych wariantów decyzji oraz uzasadnienie jej podstawowych elementów.

1. Decyzja dowódcy 8 DZ.

Nieprzyjaciel uderzeniem części sił 3 KA (10 DZ NZ) na kierunku KĘPNO, KOŁO dąży do wyjścia na głębokie tyły głównego zgrupowania uderzeniowego 3 armii. Jednocześnie na kierunek ten przegrupowuje część swoich odwodów — prawdopodobnie około BPanc, która gotowość do dalszych działań w zajmowanym rejonie od 21.30 2.8 może osiągnąć o świcie 3.8.

W wyniku narastającego oporu rozbitych oddziałów 22 DZ nieprzyjaciela, rozciągnięcia się ugrupowania bojowego 10 DZ (NZ) oraz obezwładnienia jej odwodów bronią jądrową dalsze natarcie 10 DZ słabnie. Oceniam, że w tej sytuacji nieprzyjaciel w ciągu nocy z 2 na 3.8 nie będzie w stanie rozwinąć zdecydowanych działań zaczepnych na planowanych kierunkach. Jego czołowe pododdziały najprawdopodobniej zmuszone będą przejść do obrony na ogólnej rubieży pokazanej na szkicu decyzji. Jednocześnie liczę się z tym, że nieprzyjaciel będzie w stanie do świtu 3.8 odtworzyć i doprowadzić do pełnej gotowości bojowej swoje odwody rozmieszczone prawdopodobnie w rejonach pokazanych na szkicu decyzji, w sile:

- brygadowe — około dwóch batalionów;
- dywizyjne — około dwóch batalionów;
- korpusne — około brygady pancernej.

Możliwe kierunki kontrataków odwodów nieprzyjaciela:

- SIEDZISKA (9218), ZŁOCZEW;
- SIEDZISKA, CZEKAJE (0618);
- PARCICE (8212), ZAGRZEBSKA (0616);
- PARCICE, KOTŁÓW (1606);

- TEKLINÓW (9298), GRABÓW;
- MSZOWA (8892), GRABÓW.

Ocenę możliwego charakteru działania nieprzyjaciela — prawdopodobne rozmieszczenie i użycie jego sił i środków przy przejściu do działań obronnych — przedstawiono na szkicu decyzji dowódcy 8 DZ do natarcia.

Zamierzam: po osiągnięciu gotowości bojowej przegrupować dywizję w nocy z 2 na 3.8 na nakazany kierunek i w godzinach rannych 3.8 przejść do natarcia z marszu, wykonując główne uderzenie w kierunku: BŁASZKI (2622), ROGASZYCE (9804), pld. OLEŚNICA (7666). W zadaniu bliższym bronią jądrową i uderzeniami lotnictwa na czołowe punkty oporu, artylerię i środki przenoszenia broni masowego rażenia nieprzyjaciela rozbić prawe skrzydło 10 DZ (NZ) i opanować rubież: PISARZOWICE (9292), DONABORÓW (8694).

W zadaniu dnia wprowadzając do walki drugi rzut dywizji w kierunku: MIKORZYN (9692), SMOLNA (7270) — rozbić podchodzące odwody nieprzyjaciela i opanować rubież: DOBROSZYCE (8662), BIERUTÓW (6878), WOSKOWICE GRM (6602), w gotowości do dalszego natarcia w dniu 4.8 w kierunku OLEŚNICA, ŚRODA ŚLĄSKA. Częścią sił — wykonując uderzenie w kierunku DONABORÓW (8696), KOSTÓW (7400) — wyjść na tyły zgrupowania nieprzyjaciela w rejonie pld. ZŁOCZEW, wsch. WIERUSZÓW, pld. wsch. WIELUŃ stwarzając warunki do jego likwidacji wspólnie z częścią sił 22 DZ i 3 DZ.

Ugrupowanie bojowe — w dwa rzuty. W pierwszym rzucie — 8 pcz i 23 pz, w drugim rzucie — 22 i 24 pz.

Drogi marszu:

- nr 1: UNIEJÓW (6248), MIŁKOWICE (4638), WARTA (3234), BŁASZKI (2622), GRABÓW (1200);
- nr 2: ZADZIM (4050), ROSSOSZYCE (3246), SIERADZ (2042), GRÓJEC WIELKI (0430).

Linia wyjściowa — ZIELEŃ (6246), ROZDZAŁY (3448).

Rubież rozwinięcia w kolumny batalionowe — BRZEZINY (2010), BRZEŻNO (0834).

Rubież bezpieczeństwa — ZAMOŚĆ (1602), GRÓJEC WIELKI (0428).

Rubież ataku — pld.-zach. skraj lasu (1696), PIASKI (1204), SO-WIZDRZAŁY (0424), KAMUSZE (0228).

W tym celu:

- 8 drt po osiągnięciu gotowości bojowej przegrupowuje się po drodze marszu nr 2, a następnie CHARŁUPIE WLK. (1834), BUKOWIEC (1426), i do 2.00 3.8 zajmuje stanowiska startowe w rejonie ORACZEW (1832), GĘSINA (1228), CHARŁUPIE WLK. w gotowości do wykonania w okresie ogniowego przygotowania natarcia trzech uderzeń jądrowych (2×3 KT) na bataliony pierwszego rzutu i 1×20 KT na odwody dywizyjne nieprzyjaciela. W czasie natarcia przegrupowuje się na kierunku głównego uderzenia dywizji w gotowości do obezwładnienia podchodzących odwodów nieprzyjaciela. Linie wyjściową czołem kolumny przekracza o 24.00 2.8;

— 22 drt (22 DZ) jest w gotowości do wykonania w okresie ogniowego przygotowania natarcia jednego uderzenia jądrowego 10 KT na odwody 29 BZ nieprzyjaciela;

— Artyleria przegrupowuje się po drodze marszu nr 1 i nr 2 i do 2.40 3.8 zajmuje stanowiska ogniowe w planowanych rejonach w gotowości do obezwładnienia w okresie ogniowego przygotowania natarcia wykrytych punktów oporu na kierunkach natarcia pułków pierwszego rzutu oraz artylerii i moździerzy nieprzyjaciela.

W czasie natarcia jest w gotowości do wsparcia walki pułków pierwszego rzutu, odpierania kontrataków nieprzyjaciela, zabezpieczenia otwartych skrzydeł dywizji oraz wsparcia wejścia do walki drugiego rzutu dywizji. Linie wyjściową czołem kolumny przekracza na drodze marszu nr 1 o 23.30 2.8, na drodze marszu nr 2 — o 23.00 2.8;

— 8 pcz z 8 pa (bez 2 i 3/8 pa) i 8 dar maszeruje po drodze marszu nr 1 i współdziałając z pododdziałami 66 pz o 5.00 3.8 przechodzi do natarcia z marszu wykonując główne uderzenie w kierunku BRZESZYN (2010), OSTRZESZÓW (0404), PISARZOWICE (9292).

W zadaniu bliższym, wykorzystując skutki uderzeń jądrowych, z marszu rozbija pododdziały 29 BZ i opanowuje rejon SIEDZIKÓW (0806), OSTRZESZÓW (0404), GODZIETOWY (0292).

W zadaniu następnym opanowuje rejon FRUŻÓW (9692), PISARZOWICE, CZERMIN (9298).

Kierunek dalszego natarcia — PISARZOWICE, DOBROSZYCE (8462).

Ugrupowanie bojowe — w dwa rzuty.

SD — w rejonie rozwidlenia dróg (1404 b).

Linie wyjściową czołem kolumny sił głównych przekracza o godz. 0.52 2.8;

— 23 pz z 2/8 pa, 1 pl kid 8 bsap maszeruje po drodze marszu nr 2 i współdziałając z pododdziałami 64 pz o 5.00 3.8 przechodzi do natarcia z marszu, wykonując główne uderzenie w kierunku OSTRÓWEK (0832), DONABORÓW (8696).

W zadaniu bliższym, wykorzystując skutki uderzeń jądrowych, rozbija z marszu pododdziały prawego skrzydła 30 BPanc. i opanowuje rejon OLENDRY (0012), OSTRÓWEK, PIASKI (9618), Częścią sił uderza w kierunku KLONOWA (0022), DOBROSŁAW (9424).

W zadaniu następnym rozbija odwody 10 DZ nieprzyjaciela i opanowuje rejon KIERZNO (9296), DONABORÓW, KUŹNICA SKARAWSKA (8600). Kierunek dalszego natarcia — DONABORÓW, PROSZÓW (6802). Częścią sił uderza w kierunku PIASKI (8296), KOSTÓW (7400) wychodząc na tyły zgrupowania nieprzyjaciela w rejonie pld. ZŁOCZEW, wsch. WIERUSZÓW, pld.-wsch. WIELUŃ.

Jest w gotowości do uderzenia całością sił w kierunku PIASKI, KOSTÓW lub PIASKI, PROSZÓW.

Ugrupowanie bojowe — w dwa rzuty.

SD — w rejonie ZAGÓRCE STARE (0628).

Linie wyjściową czołem kolumny sił głównych przekracza o 1.50 3.8.

- 22 pz (drugi rzut dywizji) maszeruje po drodze marszu nr 1, a następnie GRABÓW, MIKORZYN (9692) w gotowości wejścia do walki w kierunku MIKORZYN, płd. DALBOROWICE (7690). W zadaniu bliższym wykorzystując armijne uderzenia jądrowe i współdziałając z 23 pz, rozбивa odwody 3 KA (NZ) i opanowuje rejon DOMASŁÓW (8294), (wył.) DALBOROWICE, ZBYCZYNA (7696).

Kierunek dalszego natarcia — TRĘBACZÓW (7894), płd. STRZAŁKOWO (7476).

Linie wyjściową przekracza czołem kolumny sił głównych o 3.11 3.8;

- 24 pz (drugi rzut dywizji) maszeruje po drodze marszu nr 2, a następnie KLONOWA (0220), KĘPNO (8608) w gotowości do zabezpieczenia otwartych skrzydeł i tyłów sił głównych dywizji oraz likwidacji pozostałych na tyłach zgrupowań nieprzyjaciela. W końcu dnia ześrodkowuje się w rejonie, SYCÓW (8888), MIECHÓW (8494), CZERMIN (9298).

Jest gotów wejść do walki w kierunku MIRKÓW (9098), PROSZÓW (6802).

Linie wyjściową czołem kolumny sił głównych przekracza o 4.05 3.8.

- 8 paplot przegrupowuje się wspólnie z 8 drt. W toku natarcia jest w gotowości do osłony 8 drt, SD oraz artylerii dywizji.
- OPpanc (8 dappanc) przegrupowuje się po drodze marszu nr 2. Bateria ppanc 85 mm do 2.40 3.8 ma zająć SO w rejonie płd.-zach. OSTRÓW (0832) i być w gotowości do wzięcia udziału w ogniowym przygotowaniu natarcia. Pododdział PPK jest w gotowości do zwalczania ogniem na wprost wykrytych środków ogniowych nieprzyjaciela. W toku natarcia OPanc przegrupowuje się za 23 pz w gotowości do zwalczania broni pancernej nieprzyjaciela i zabezpieczenia lewego skrzydła sił głównych dywizji.

Linie wyjściową czołem kolumny przekracza o godz. 0.40 3.8.

- OZap (plmin ktechn, 1 pl 1 k 8 bsap) przegrupowuje się po drodze marszu nr 2 za 23 pz. W czasie natarcia jest w gotowości do działania wspólnie z OPanc dywizji. Linie wyjściową czołem kolumny przekracza o 3.50 3.8.
- OZR (Kid 8 bsap (bez 1 pl) jest w gotowości do utrzymania drogi marszu nr 1. W toku natarcia jest w gotowości do utrzymania drogi dowozu i ewakuacji oraz przemarszu drugiego rzutu dywizji na kierunku głównego uderzenia. Linie wyjściową czołem kolumny przekracza o 0.22 3.8.

- Olnz. (8 bsap (bez kid, pl min kt, 1 pl 1 k 8 bsap) maszeruje po drodze marszu nr 1 za SD dywizji. Jest w gotowości do wykonywania zadań inżynierskiego zabezpieczenia wynikających w toku natarcia. Linie wyjściową czołem kolumny przekracza o 2.40 3.8.
- Lotnictwo w okresie ogniowego przygotowania natarcia obezwładnia wysiłkiem dwóch eskadrolotów wyrzutnie „HJ” oraz artylerię npla na SO. Jest w gotowości do wsparcia natarcia pierwszorzutowych pułków wysiłkiem dwóch eskadrolotów.
- SD dywizji przesuwają się po drodze marszu nr 1 za 8 pcz. Oś zmiany w toku natarcia — las wsch. ROGASZYCE (9808), las (8284). Linie wyjściową przekracza o 2.25 3.8.

Pozostałe elementy decyzji dowódcy 8 DZ zawarte są w ocenach sytuacji dokonanych przez dowódców rodzajów wojsk i szefów służb.

U w a g a: Decyzja dowódcy 8 DZ przedstawiona jest graficznie na szkicu (patrz załącznik nr 1 do części pierwszej).

2. Uzasadnienie decyzji dowódcy 8 DZ

Z otrzymanego zadania wynika, że 8 DZ, aby zapewnić warunki realizacji zamiaru dowódcy 3 A (rozwijanie działań zaczepnych siłami głównymi armii w kierunku zachodnim, sforsowanie z marszu rz. ODRA w rejonie ŚCINAWA i płu. ŚCINAWA i przeniesienie działań na jej zach. brzeg) powinna w dniu 3.8 bronią jądrową, lotnictwem i uderzeniem oddziałów rozbić prawe skrzydło 10 DZ oraz podchodzące z głębi odwody nieprzyjaciela. Działaniem tym powinna pozbawić przeciwnika możliwości wykonania silnego, skoncentrowanego uderzenia i wyjścia na głębokie tyły głównego zgrupowania uderzeniowego 3 armii i zapewnić opanowanie w dniu 3.8 rejonu na głębokość do 60 km stwarzając warunki do rozwinięcia natarcia w dniu 4.8 w kierunku zachodnim, sforsowania z marszu rz. ODRA na płu. od WROCŁAWIA i przeniesienia działań na jej zach. brzeg. Zgodnie z zamiarem dowódcy 3 A, umożliwi to forsowanie rz. ODRA na szerokim froncie — a w wypadku zahamowania natarcia na kierunku działania sił głównych armii — stworzy warunki do przeniesienia głównego uderzenia na kierunek południowy.

Największą groźbę stanowią dla 8 DZ grupujące się w głębi odwody nieprzyjaciela w sile prawdopodobnie około BPanc, które w czasie natarcia mogą aktywnie oddziaływać przede wszystkim na lewe skrzydło ugrupowania bojowego dywizji. Ponadto przed frontem natarcia dywizji znajdują się rozbite i obezwładnione bronią jądrową oddziały 10 DZ (NZ), które po likwidacji skutków uderzeń jądrowych oraz zgrupowaniu się w nocy z 2 na 3.8 mogą stawiać zorganizowany opór na dogodnych rubieżach terenowych oraz oddziaływać aktywnie szczególnie na lewe skrzydło ugrupowania bojowego 8 DZ. Dlatego też decyzja dowódcy dywizji powinna zapewniać kolejne rozbitcie poszczególnych zgrupowań nieprzyjaciela (w pierwszej kolejności sił prawego skrzydła 10 DZ, a następnie grupujących się w głębi odwodów —

przy równoczesnym izolowaniu na głównym kierunku uderzenia dywizji pozostałych sił 10 DZ npla.

W konkretnej sytuacji wykonanie uderzenia w początkowej fazie natarcia na dwóch kierunkach (siłami 8 pcz w kierunku GRABÓW, OSTRZESZÓW oraz siłami 23 pz w kierunku KLONOWA, OSTROW) wspartego czterema uderzeniami jądrowymi i uderzeniem dwóch eskadrolotów lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego oraz ogniem artylerii 8 i 22 DZ — stwarza warunki do zastosowania takiego sposobu działania.

Większość broni jądrowej i główne siły dywizji zostały wykorzystane dla rozbicia prawego skrzydła 10 DZ npla i szybkiego rozwinięcia natarcia w głąb w celu maksymalnego wykorzystania skutków armijnych uderzeń jądrowych (na odwód 3 KA) i opanowania nakazanego rejonu zadania dnia. Część sił (23 pz) uderzając w nakazanym kierunku spełnia pomocniczą rolę polegającą na wyjściu wspólnie z 3 DZ na tyły sił głównych 10 DZ npla, okrążeniu i pozbawieniu ich w ten sposób możliwości oddziaływania na główne zgrupowanie 8 DZ. Działanie to powinno być dokładnie uzgodnione z 22 DZ, która ma realne szanse wiązania walką znacznej części sił pierwszorzutowych pododdziałów 10 DZ nieprzyjaciela.

8 pcz, mając przed frontem natarcia siły około batalionu obezwładnionego uderzeniem jądrowym, jest w stanie rozwinąć zdecydowanie natarcie w nakazanym kierunku. Działanie tego pułku może być wsparte siłami do dwóch batalionów z 66 pz.

23 pz, mając przed frontem natarcia siły około batalionu obezwładnionego uderzeniem jądrowym, jest w stanie rozwinąć powodzenie w nakazanym kierunku. Jego lewe skrzydło zabezpiecza natarciem dwóch batalionów 64 pz.

64 i 66 pz (22 DZ) powinny wspólnie z pierwszym rzutem 8 DZ wziąć udział w rozbiciu pierwszorzutowych batalionów nieprzyjaciela, gdyż w przeciwnym wypadku posiadane przez niego na czołowej rubieży siły i środki mogłyby w poważnym stopniu zahamować natarcie 8 DZ, co utrudniłoby kontynuowanie niszczenia nieprzyjaciela.

Podejście prawdopodobnego odwodu 3 KA (NZ) — do czasu wykonania zadania bliższego przez dywizję — opóźnią planowane przez dowódcę 3 armii trzy uderzenia jądrowe. Ponadto w celu przedłużenia stanu obezwładnienia tych sił npla przewiduje się wykorzystanie dwóch eskadrolotów lotnictwa.

Ugrupowanie oraz możliwy charakter działania nieprzyjaciela wskazują na to, że szczególnie zagrożone może być lewe skrzydło dywizji. Siły nieprzyjaciela znajdujące się na płd. od rubieży WIERUSZÓW, ZŁOCZEW mogą w poważnej mierze hamować tempo natarcia 23 pz, jak również zagrażać tyłom ugrupowania bojowego dywizji. W tych warunkach 23 pz może być zmuszony znaczną część sił i środków wydzielić do osłony zagrożonego skrzydła, co w połączeniu z działaniem na kierunku PIASKI, KOSTÓW może doprowadzić do zaangażowania całości jego sił w walce z okrążonym zgrupowaniem nieprzyjaciela. Należy wobec tego przewidzieć wprowadzenie 24 pz do walki na kie-

runku: płn. WIERUSZÓW, BUKOWA ŚLĄSKA (6696). 24 pz należy więc przesunąć w drugim rzucie na lewym skrzydle pasa natarcia w gotowości do zabezpieczenia tyłów sił głównych dywizji lub spotęgowania uderzenia na głównym kierunku natarcia. Ponadto ciągle zagrożenie lewego skrzydła wskazuje na konieczność posiadania na tym kierunku odwodu przeciwpancernego, oddziału zaporowego oraz zaplanowania ognia artylerii z zakrytych stanowisk ogniowych.

* * *

Przyjęty w rozwiązaniu jeden z możliwych wariantów ugrupowania bojowego 8 DZ wynika między innymi z następujących przesłanek:

a) Na planowanych kierunkach natarcia 8 DZ nieprzyjaciel może posiadać w pierwszym rzucie siły do dwóch—trzech batalionów (1—2 bpzmot i prawdopodobnie bcz). Biorąc pod uwagę planowane dwa uderzenia jądrowe na pierwszorzutowe bataliony nieprzyjaciela i przewidywane wsparcie działań dywizji ogniem przynajmniej siedmiu dywizjonów artylerii (w okresie ogniowego przygotowania natarcia), w pierwszym rzucie dywizji celowo jest mieć dwa pułki.

W celu zapewnienia zdecydowanej przewagi nad nieprzyjacielem i osłony skrzydeł nacierających pułków należałoby uzgodnić z 22 DZ wykonanie uderzenia siłami trzech batalionów wspólnie z 8 DZ. Tego rodzaju aktywne działanie powinno uniemożliwić siłom i środkom nieprzyjaciela dokonanie manewru na kierunki zagrożone.

b) Z obecnego położenia oddziałów 8 DZ wynika, że w pierwszym rzucie na prawym skrzydle pasa natarcia dywizji najcelowiej jest wykorzystać 8 pcz, natomiast na lewym skrzydle — 23 pz. Pułki te od 19.30 2.8 uzupełniają zaopatrzenie, dokonują przeglądów technicznych itp. Na ww. czynności potrzeba im około 6 godzin, czyli o godz. 1.30 3.8 osiągną pełną gotowość do dalszych działań. Na pokonanie odległości (przemarsz) do rubieży wejścia do walki potrzeba 2—3 godz. Uwzględniając czas na rozwinięcie, 8 pcz i 23 pz osiągną gotowość do ataku o 5.00 3.8. Na ogół rozwinięta sieć dróg na kierunkach podejścia do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela stwarza warunki do sprawnego ich przegrupowania.

c) Działanie dywizji na oddzielnym kierunku — w braku styczności z sąsiadami — sugeruje konieczność przeznaczenia części sił do zabezpieczenia otwartych skrzydeł i tyłów dywizji w toku natarcia. Jednocześnie wykryte w głębi ugrupowania nieprzyjaciela odwody (prawdopodobnie w sile około BPanc) wskazują na konieczność potęgowania siły uderzenia na kierunku głównego uderzenia dywizji. Posiadanie przez dywizję dwóch pułków zmechanizowanych w drugim rzucie może zapewnić warunki zarówno do potęgowania siły uderzenia na kierunku głównego uderzenia w głębi obrony nieprzyjaciela, jak również do ewentualnego zabezpieczenia otwartych skrzydeł i tyłów dywizji.

24 pz został obezwładniony bronią jądrową nieprzyjaciela i do 21.30 2.8 nie zajął jeszcze nakazanych rejonów wyjściowych. Ponieważ pułk ten może osiągnąć gotowość bojową około 4.30 3.8 (potrzebuje on około godziny na zajęcie rejonu wyjściowego i około sześciu godzin na uzupełnienie zaopatrzenia oraz przeglądy techniczne), niecelowo byłoby użyć go w pierwszym rzucie dywizji.

22 pz, który gotowość do działań może osiągnąć około 1.30 3.8, należy wykorzystać w drugim rzucie do rozwinięcia powodzenia na kierunku głównego uderzenia dywizji.

Inne zagadnienia związane z ugrupowaniem bojowym dywizji oraz manewrem sił i środków zostaną naświetlone w dalszej części zeszytu.

Załączniki:

- a) Szkic Nr 1 — Decyzja dowódcy 8 DZ o natarciu.
- b) Szkic Nr 2 — Ugrupowanie marszowe 8 DZ.

2. OCENA POŁOŻENIA ORAZ MOŻLIWOŚCI PRZECIWNIKA

1. Charakterystyka działań 3 KA (NZ), ze szczególnym uwzględnieniem działań 10 DZ (NZ) i ogólne ich możliwości

a) Położenie ogólne.

3 KA (NZ) siłami głównymi (do dwóch związków taktycznych), dążąc do zatrzymania natarcia 3 A na kierunku PLESZEW, ŚCINAWA i opóźnienia jej podejścia do rz. Odra, usiłują siłami 10 DZ (NZ) wyjść na skrzydło i głębokie tyły głównego zgrupowania uderzeniowego armii na kierunku KĘPNO, KOŁO. Korpus prowadząc działania obronno-zaczerwne ugrupowany jest w jeden rzut, a na każdym ze wskazanych kierunków dysponuje odwodem w sile około brygady.

Mimo załamania przeciwuderzenia 3 KA (NZ) wykonywanego siłami 10 DZ na ogólnej rubieży KOTŁÓW (1606), OSIĄKÓW (8644), nieprzyjaciel wykorzystując luki usiłuje przenikać na skrzydła i w ugrupowanie oddziałów 22 DZ w celu dezorganizowania dowodzenia oraz działalności jednostek raketowych i elementów tyłowych.

b) Położenie 10 DZ (NZ)

W rezultacie zaangażowania do walki przez przeciwnika zasadniczych sił oraz obezwładnienia jego odwodów bronią jądrową, 10 DZ i jej brygady nie dysponują odwodami, których można byłoby użyć do wznowienia natarcia. Obecnie dywizja tworzy dwa zgrupowania. Jedno w sile około dwóch brygad (28 BZ i 30 BPanc), które działa w rejonie płn. i płn.-wsch. WIELUŃ i drugie około brygady (29 BZ) w rejonie GRABÓW.

Odtworzenie odwodów po likwidacji skutków uderzeń jądrowych oraz po rozbięciu pododdziałów 65 pz (22 DZ) w rejonach WIERUSZÓW i WIELUŃ może nastąpić we wczesnych godzinach rannych 3.8. Zatem w wyniku rozciągnięcia się ugrupowania bojowego 10 DZ i braku odwodów, dywizja ta nie będzie w stanie rozwinąć w nocy z 2 na 3.8

zdecydowanych działań zaczepnych bez wsparcia jej działań bronią jądrową.

c) Broń jądrowa oraz możliwości jej użycia.

3 KA (NZ) działając na dwóch kierunkach, między którymi luka wynosi około 40—50 km, jest w stanie wspierać bronią jądrową działania 10 DZ (NZ) wykorzystując pociski raketowe „Sergeant”¹⁾ oraz lotnictwo.

Z uwagi na bezpieczeństwo wojsk własnych zarówno pociski raketowe „Sergeant” (moc głowicy atomowej 40 i 150 KT), jak i lotnictwo nie mogą być przez przeciwnika wykorzystane do bezpośredniego wsparcia natarcia. Należy więc szczegółowo przeanalizować w tym zakresie możliwości 10 DZ.

Uwzględniając straty dywizji (około 25% w sprzęcie), może ona posiadać około 45 środków przenoszenia broni jądrowej²⁾, licząc pociski raketowe „Honest John”, armaty 175 mm, haubice 203,2 mm i haubice 155 mm. Najistotniejsze w obecnej sytuacji jest ustalenie zapasów głowic jądrowych, jakie mogą znajdować się w dyspozycji 10 DZ.

Niemniej jednak rozwój sytuacji niepomyślny dla 10 DZ świadczyć może, iż nie dysponuje ona zapasem głowic jądrowych, gdyż nie oddziałuje aktywnie na ugrupowanie 22 DZ. W tych okolicznościach przeciwnik może przerzucić do 10 DZ głowice jądrowe przy zastosowaniu środków transportu powietrznego. Mało prawdopodobne jest, aby w tym wypadku 10 DZ była w stanie osiągnąć gotowość do uderzeń jądrowych wcześniej niż rano 3.8.

d) Odwód 3 KA (NZ)

Zgodnie z oceną sztabu 3 A już od świtu 3.8 istnieje możliwość wprowadzenia przez npla świeżych sił na kierunkach WIERUSZÓW, WARTA. Na podstawie danych z 21.00 2.8 o grupowaniu się broni pancernej nieprzyjaciela w sile do brygady w rejonie PONIATOWICE (7087), płu.-wsch. NAMYSŁÓW, DROZKI (7800), tj. 40—50 km od rubieży styczności wojsk, ocenia się, że siły te, stanowiące odwód 3 KA, mogą być wprowadzone do walki na kierunku 30 BPanc lub 29 BZ za około 5—5,5 godziny, tj. o 2.30—3.00 3.8 (czas na osiągnięcie gotowości bojowej w rejonie wyjściowym — około 2 godz., przemarsz i rozwinięcie do walki — około 3—3,5 godz.).

e) Działalność rozpoznawczo-dywerysyjna oraz możliwości wykorzystania desantów taktycznych.

Wzdłuż rz. WARTA nieprzyjaciel prowadzi ożywioną działalność rozpoznawczo-dywerysyjną, wykorzystując do tego celu około 50% sił

¹⁾ Brak jest dokładnych danych o stratach. Stąd nie należy wykluczać, że nieprzyjaciel dysponuje tego rodzaju środkami przenoszenia broni jądrowej.

²⁾ Według etatu DZ posiada: wyrz. poc. rak. „HJ” — 6, arm. 175 mm — 12, hb 203,2 mm — 6, hb 155 mm — 36. Razem 60.

300 kompanii dalekiego rozpoznania³⁾. Należy się liczyć z tym, że w ciągu nocy z 2 na 3.8 nieprzyjaciel może przerzucić pozostałe siły kompanii na drogi manewru naszych wojsk w celu dezorganizacji przegrupowania zarówno 8 DZ, jak i innych oddziałów oraz związków taktycznych 3 A.

Brak jest danych świadczących o przygotowaniach przeciwnika do użycia taktycznych desantów powietrznych. Wydaje się jednak, że niezależnie od ogólnych możliwości zaczepnych nieprzyjaciela należy liczyć się z wykorzystaniem przez niego w czasie nocy z 2 na 3.8 tego rodzaju desantów w sile od kompanii do batalionu, zwłaszcza na drogach podejścia 8 DZ, które pokrywają się z kierunkami działań oddziałów 10 DZ. Jeżeli przyjmiemy, że ukompletowanie batalionów lotniczych npla⁴⁾ wynosi 75%, to z 10 DZ będzie on mógł jednorazowo przerzucić jedną kompanię w składzie dwóch plutonów, a z 3 KA — około czterech kompanii. Uzasadnienie przedstawiono w poniższej tabeli.

Bataliony lotnicze	Pododdziały transportowe	Udźwig jednego śmigł. (ludzi)	Stan śmigł.		Ogólny udźwig śmigł. (ludzi)
			Etatów	Przyjęto do kalk.	
10 DZ (NZ)	Kompania śmigł. transp. UH-1D	12	12	9	108
3 KA (NZ)	Eskadra śmigł. transp. H-34	18	21	15	270
	Eskadra śmigł. transp. H-21	20	21	15	300

Najbardziej prawdopodobne rejony działań grup dywersyjno-rozpoznawczych i desantów taktycznych nieprzyjaciela — wzdłuż dróg: MIŁKOWICE (4638), LUTOMIRSK (3676); WARTA, SZADEK; BŁASZKI, SIERADZ, ZDUŃSKA WOLA; BRZEZINY (2208), BRZEŻNO (0834), a zwłaszcza w pobliżu przepraw na rz. WARTA i węzłów drogowych.

Lotnictwo nieprzyjaciela prowadzące rozpoznanie na kierunku LESZNO, ŁÓDŹ obejmuje rejon odpoczynku 8 DZ. Należy liczyć się z dalszym bombardowaniem węzłów dróg i wojsk na podejściach do rz. WARTA.

2. Ocena możliwości nieprzyjaciela i wynikające z niej wnioski.

W zaistniałej sytuacji przeciwnik w ciągu nocy prawdopodobnie nie zdoła rozwinąć większymi siłami działań zaczepnych na kierunkach wskazanych na szkicu decyzji. Nie można jednak wykluczyć takiej ewentualności. Należy więc śledzić położenie jego wojsk, zwłaszcza rozmieszczenie składów głowic jądrowych oraz odwodów brygadowych

³⁾ Kompania dalekiego rozpoznania jest w stanie wydzielić 24 grupy dalekiego rozpoznania (GDR).

⁴⁾ Organizacja batalionów została podana w Zeszytach Taktycznym nr 1/37 1969 r.

i 10 DZ, które to obiekty powinny stanowić zasadnicze cele uderzeń jądrowych 22 i 8 DZ. Dane te należy ustalić w oparciu o informacje ze sztabu 22 DZ i sztabu 3 A do czasu wejścia dywizji do walki.

Odwód 3 KA (NZ) stanowi obiekt uderzeń jądrowych wojsk rakietowych i lotnictwa 3 A. Obezwładnienie go w obecnym położeniu w rejonie wyjściowym jest jak najbardziej celowe z uwagi na możliwość udaremnienia ewentualnych przygotowań przeciwnika do ponownego natarcia oraz opłacalne ze względu na straty, jakie odwód ten może ponieść w obecnym położeniu.

Działalność rozpoznawczo-dywersyjna 300 kompanii dalekiego rozpoznania wzdłuż rz. WARTA, możliwości dodatkowego przerzutu jej sił i desantów taktycznych na drogi przegrupowania 8 DZ oraz przenikanie pododdziałów zmechanizowanych i pancernych w lukę między 66 pz a 64 pz (22 DZ) w kierunku płn.-wsch. stanowią dużą groźbę, zwłaszcza dla artylerii 8 DZ, która będzie się przegrupowywać w pierwszej kolejności. Stąd konieczność prowadzenia intensywnego rozpoznania w całym pasie przegrupowania dywizji.

a) **Możliwości obronne nieprzyjaciela**

Z dotychczasowej oceny możliwości nieprzyjaciela wynika, że może on przejść do obrony w rezultacie nieudanych prób wznowienia natarcia w nocy z 2 na 3.8. Nie wykluczone jest, że wobec podejścia świeżych sił 3 A (w tym 8 DZ) do rz. WARTA przeciwnik w najbliższym czasie przejdzie do obrony. Wynika z tego, że aktywne wiązanie przez 22 DZ sił nieprzyjaciela w walce obronnej oraz paraliżowanie jego manewru wzdłuż frontu jest niezbędne, celem stworzenia 8 DZ korzystnych warunków wejścia do walki i prowadzenia przez nią natarcia.

b) **Możliwe ugrupowanie obronne 10 DZ**

Dywizja ugrupowana jest w jednym rzucie, mając wszystkie trzy brygady zaangażowane w walce.

Położenie 30 BPanc działającej dotychczas na kierunku ZŁOCZEW, WARTA oraz jej możliwości obronne, zwłaszcza w warunkach obrony doraźnie zorganizowanej (posiada czołgi „Leopard”) świadczą, że 10 DZ najprawdopodobniej wykorzysta ją do obrony na kierunku dogodnym do natarcia 8 DZ — ZŁOCZEW, BYCZYNA (6804). Szerokość kierunku na rubieżach najbardziej dostępnych do natarcia wynosi około 18 km. Dobry stan dróg oraz pewne zalesienie terenu sprzyjać będą nieprzyjacielowi w dokonywaniu manewru w walce obronnej. Możliwy rejon rozmieszczenia odwodu 30 BPanc (w sile około dwóch kompanii) — las (9220). Kierunki spodziewanych kontrataków — wzdłuż dróg: LUTUTÓW, ZŁOCZEW; LUTUTÓW, ZAGRZEBSKO (0616).

Na kierunku GRABÓW, BŁASZKI, odległym około 15 km od kierunku wyżej wskazanego, działa 29 DZ, która główne siły posiada w rejonie GRABÓW i płn. zach. GRABÓW. Nie dokonując większych przegrupowań jest ona w stanie (warunki terenowe sprzyjają manewrowi) wzbierać natarcia na kierunkach: GRABÓW, KĘPNO; KOMORÓW (1406), KĘPNO. Szerokość kierunku najbardziej dostępnego

do natarcia wynosi 18 km. Z uwagi na odsłonięte lewe skrzydło ugrupowania, przypuszczalnie odwód w sile do batalionu ześrodkowuje się w lesie (0002). Kierunek kontrataku — wzdłuż lewego brzegu rz. PROSNA.

10 DZ, posiadając zasadnicze siły w rejonie płn. i płn.-wsch. WIE-LUŃ, może wydzielić z nich odwód dywizyjny w składzie od dwóch batalionów do brygady. Oslaniając nie atakowane swoje prawe skrzydło siłami 28 BZ, jest w stanie wyprowadzić z walki do odwodu nawet zasadnicze siły tej brygady.

Najdogodniejszym rejonem ześrodkowania odwodu 10 DZ — z punktu widzenia potrzeb i możliwości oddziaływania kontratakami dla wzbronienia natarcia 8 DZ na wskazanych wyżej kierunkach — jest płd. wsch. WIERUSZÓW. Możliwe kierunki kontrataków — TYBLE (8812), ZŁOCZEW lub ZAGRZEBSKO; TYBLE, KOMORÓW.

c) Siły i środki nieprzyjaciela na kierunkach natarcia ⁵⁾.

1) Kierunek ZŁOCZEW, WIERUSZÓW

Bataliony zmech. (zmot.)	Ludzie w batalionach	Czołgi	Artyleria i moż- dzierze 120 mm	Środki ppanc
30 BPanc				
1	540	81	15	238 ⁶⁾
Odwód 10 DZ — bpz i bcz oraz artyleria dywizji				
1	540	40	19	78 ⁷⁾
Razem 2	1080	121	34	316

2) Kierunek GRABÓW, SYCÓW

29 BZ

3	1630	40	27	295 ⁷⁾
Odwód 10 DZ — bpz i bcz oraz artyleria dywizji				
1	540	40	19	78 ⁷⁾
Razem 4	2170	80	45	373

Z zestawienia wynika, że w pierwszym rzucie 10 DZ na kierunku ZŁOCZEW, WIERUSZÓW znajduje się półtora raza więcej czołgów

⁵⁾ Przyjęto 75% ukończenia.

⁶⁾ Liczono środki przeciwpancerne w batalionach zmech. (zmot.), jak samobieżne działa ppanc 90 mm „Widder”, wyrz. poc. ppanc Cobra i SS-11, 84 mm ciężkie pancernice „Carl Gustav”, 44 mm lekkie pancernice Panzerfaust oraz czołgi.

⁷⁾ Przyp. aut. s. 7.

niż na kierunku GRABÓW, SYCÓW, natomiast na tym drugim kierunku znajduje się dwa razy więcej batalionów zmechanizowanych. W środkach ppanc. — uwzględniając czołgi „Leopard” w 30 BPanc — istnieje względna równowaga. Skuteczne obezwładnienie odwodu 10 DZ oraz 29 BZ lub wzbronienie im manewru, zwłaszcza na kierunku GRABÓW, SYCÓW, stwarza korzystne warunki do pobicia sił 29 BZ i rozwinięcia natarcia w głąb — w celu rozbicia obezwładnionych przez 3 A sił odwodu 3 KA oraz wyjścia na tyły i komunikacje 10 DZ.

W celu naruszenia trwałości obrony npla i stworzenia dogodnych warunków do natarcia na poszczególnych kierunkach należy obezwładnić:

- na kierunku ZŁOCZEW, WIERUSZÓW — około batalionu czołgów, wzmocnionego kompanią piechoty, oraz dywizjon haubic 155 mm;
- na kierunku GRABÓW, SYCÓW — około batalionu piechoty zmechanizowanej, wzmocnionego ewentualnie kompanią czołgów, oraz dywizjon haubic 155 mm;
- w pasie natarcia 8 DZ — około dwóch — trzech baterii artylerii (hb 203,2 mm, armaty 175 mm), dwie baterie rakiet „Honest John” 10 DZ oraz dwa odwody brygadowe, z których każdy liczy około dwóch — trzech kompanii (piechoty, czołgów), odwód dywizyjny — przypuszczalnie w sile batalionu czołgów i batalionu piechoty zmechanizowanej.

3. Zadania rozpoznania

a) W czasie przegrupowywania i przygotowywania natarcia:

- ustalić rozmieszczenie środków broni jądrowej, tj. składów amunicji jądrowej oraz środków jej przenoszenia na kierunku działania 10 DZ, śledząc jednocześnie przerzut w rejon jej tyłów głowic jądrowych;
- ustalić stopień promieniotwórczego skażenia terenu, zwłaszcza na trasach marszu przez rz. WARTA oraz w rejonach lasów;
- ustalić na trasach marszu dywizji rejonny działań grup dywersyjnych i ewentualnie desantów taktycznych nieprzyjaciela oraz ich siłę i skład, zwracając szczególną uwagę na węzły (skrzyżowania) dróg: na marszrucie nr 1 — UNIEJÓW, WARTA, BŁASZKI, BRZEZINY (2208); na marszrucie nr 2 — PODDĘBICE, ROSSOSZYCA (3246), SIERADZ, BRZEŻNO;
- śledzić rozwój działań 29 BZ na kierunku GRABÓW, BŁASZKI i 30 BPanc na kierunku ZŁOCZEW, SIERADZ, mając na uwadze możliwości przenikania pododdziałów zmechanizowanych i pancernych npla w lukę między 64 pz a 66 pz (22 DZ);
- w wypadku przejścia npla do obrony śledzić zmiany w ugrupowaniu 29 i 30 BPanc oraz 10 DZ, ustalając położenie przede wszystkim: batalionów pierwszego rzutu brygad w rejonach GRABÓW oraz pld.-wsch. KLONOWA (0220); odwodów brygadowych i dywizyjnych oraz 3 KA (jak w punkcie 2) dywi-

- zjonu poc. raketowych Honest John oraz dywizjonu armat 175 mm, dywizjonów haubic 155 mm i baterii haubic 203,2 mm;
- ustalić rozmieszczenie stanowisk dowodzenia i systemu łączności, punkty kierowania pociskami raketowymi oraz postępnki wykrywania i naprowadzania lotnictwa;
 - śledzić podchodzenie świeżych sił w rejon działań 10 DZ, szczególnie na kierunkach: TRZEBNICA, TWARDOGÓRA, OSTRZESZÓW; WROCŁAW, BIERUTÓW, KĘPNO; GORZÓW ŚL., WIERUSZÓW.

b) W toku natarcia ustalić (potwierdzić):

- ugrupowanie 29 BZ i 30 BPanc, szczególnie na kierunku: GRABÓW, OSTRZESZÓW, GRÓJEC (0428), LUTUTÓW (9620);
- stanowiska startowe (wyczekiwania) pocisków raketowych i stanowiska ogniowe artylerii 10 DZ oraz kierunki ich przesuwania;
- rozmieszczenie, czas i kierunki przesuwania odwodów (najbardziej prawdopodobne): brygadowych — LUTUTÓW, ZAGRZEBSKO (0616) oraz wzdłuż lewego brzegu rz. PROSNA; dywizyjnych — TYBLE, KOMORÓW; 3 KA (NZ) — KĘPNO, GRABÓW;
- czas podejścia świeżych sił npla na kierunkach: LUTUTÓW, ZAGRZEBSKO (0616) oraz wzdłuż lewego brzegu rz. PROSNA;
- budowę zapór (w tym jądrowych) i rubieży obronnych w głębi ugrupowania npla, zwłaszcza w rejonach OSTRZESZÓW, OSTRÓWEK (9712), SYCÓW, KĘPNO, WIERUSZÓW, OLEŚNICA, BIERUTÓW, NAMYSŁÓW;
- czas i kierunki wycofywania się npla oraz przejścia do obrony kolejnych rubieży.

4. Koncepcja rozpoznania w czasie przegrupowywania 8 DZ i prowadzenia natarcia

Uwzględniając warunki natarcia 8 DZ prowadzonego bez styczności z sąsiadami, możliwości wykonania uderzeń przez przeciwnika siłami odwodów 10 DZ na kierunku TYBLE, KOMORÓW; i ewentualnie sił podchodzących z głębi na kierunkach: TRZEBNICA, TWARDOGÓRA, OSTRZESZÓW; WROCŁAW, BIERUTÓW, KĘPNO; GORZÓW ŚL., WIERUSZÓW — główny wysiłek rozpoznania należy skupić na kierunku BŁASZKI, ROGASZYCE (9804), płd. OLEŚNICA, płn. zach. WROCŁAW.

Do prowadzenia rozpoznania w czasie przegrupowywania dywizji wykorzystać siły i środki kompanii transporterów (rozpoznawczej) i kompanii czołgów wzmocnione pododdziałami rozpoznania inżynierskiego, skażeń i artyleryjskiego. Natomiast w czasie natarcia należy wykorzystać w tym celu również kompanię specjalną i kompanię rozpoznania radioelektronicznego, a na zagrożonych zewnętrznych skrzydłach dywizji — śmigłowce.

a) Rozpoznanie ogólnowojskowe

Planując rozpoznanie na czas przegrupowywania i prowadzenia natarcia, należy przewidzieć, że większość sił rozpoznania ogólnowojskowego trzeba będzie wykorzystać w toku natarcia. Powinno się uwzględnić również i ten fakt, że na krczyść 8 DZ rozpoznanie prowadzi walczące oddziały 22 DZ.

Jak wynika z planu przegrupowania 8 DZ, działalność rozpoznawczą siłami rozpoznania ogólnowojskowego⁸⁾ należy prowadzić zarówno na marszrucie nr 1, jak i na marszrucie nr 2. Marszruty te doprowadzają do rubieży i kierunków natarcia pułków pierwszego rzutu dywizji. Dlatego też przynajmniej w pierwszym etapie natarcia rozpoznanie powinny prowadzić te same siły, które prowadziły je w czasie przegrupowywania.

Kompania transporterów i kompania czołgów (w liczbie trzech plutonów każda) mają możliwość zorganizowania około sześciu SPR, każdy w sile plutonu (transporterów — czołgów). Dlatego też należy wykorzystać na każdej marszrucie, a następnie na kierunkach natarcia 8 pcz i 23 pz (24 pz) po jednym SPR (każdy w składzie plutonu transporterów i plutonu czołgów) wzmocnionym drużyną rozpoznania inżynierskiego, drużyną rozpoznania skażeń, trzema zwiadowcami rozpoznania artyleryjskiego oraz dwoma sanitariuszami.

Dowodzenie SPR na marszrucie nr 1, a następnie na kierunku natarcia 8 pcz sprawuje dowództwo kompanii transporterów; na marszrucie nr 2, a następnie na kierunku natarcia 23 pz (24 pz) — dowództwo kompanii czołgów. W odwodzie należy posiadać pluton czołgów, pluton pływonurków z kompanii transporterów oraz drużynę rozpoznania inżynierskiego, przewidując ich użycie głównie na kierunku: ROGASZYCE (9804), pld. OLEŚNICA, pln.-zach. WROCŁAW.

b) Działania specjalne.

Obecnie w ugrupowaniu przeciwnika działają dwie grupy specjalne 22 DZ, które celowo jest podporządkować 8 DZ. Przy planowaniu wykorzystania grup 8 DZ należy wziąć pod uwagę, że działaniami specjalnymi nie objęta jest rubież rz. ODRA. Dlatego też celem śledzenia podejścia odwodów przeciwnika należy przerzucić wieczorem 2.8 dwie grupy: jedną — pln.-zach. WROCŁAW, a drugą — pld.-wsch. WROCŁAW. Z uwagi na możliwość manewru npla na kierunku GO-RZÓW ŚL., WIERUSZÓW, należy przewidzieć przerzut jednej grupy w rejon PRASZKA; przerzut grup uzależnić od sposobu prowadzenia rozpoznania przez 3 DZ. W odwodzie należy pozostawić 2—3 grupy specjalne.

⁸⁾ W organizacji batalionu rozpoznawczego, podanej w Zeszytcie Taktycznym nr 1/37 1969 r. należy dokonać następujących zmian, przyjmując zamiast:

— rdst R-113 — rdst R-126;
— 4 stacje NRS-1 — 1 stację NRS-1.

c) **Rozpoznanie radioelektroniczne.**

Przyjęto, że 22 kompania rozpoznania radioelektronicznego jest rozwinięta w rejonie głównego wysiłku obrony 22 DZ, tj. przed frontem 30 BPanc npla. Między innymi dlatego 8 kompanię rozpoznania radioelektronicznego celowo jest wykorzystać na zasadniczym kierunku uderzenia 8 DZ, rozwijając jej siły i środki przed frontem 29 BZ npla. Przegrupowanie kompanii — z uwagi na bezpieczeństwo — za SPR, razem z artylerią.

3. WYKORZYSTANIE DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH I ARTYLERII 8 DZ

1. Uzasadnienie planowania ogniowego przygotowania natarcia

8 DZ na czas walki w dniu 3.8 otrzymała jako wzmocnienie 3/3 ABAA. Ponadto w okresie ogniowego przygotowania natarcia i w początkowej fazie ogniowego wsparcia natarcia wykorzystuje artylerię i moździerz 64 i 66 pz oraz 1/22 pa, 2/22 pa i 20 dar z artylerii 20 DZ.

Dowódca 8 DZ zamierza przejść do natarcia z rejonu wyjściowego położonego w głębi, mając w pierwszym rzucie 8 pcz i 23 pz, a w drugim rzucie 22 i 24 pz. Pułki drugiego rzutu mają wejść do walki po przełamaniu obrony 10 DZ nieprzyjaciela.

8 pcz działa na kierunku głównego uderzenia dywizji, a więc powinien otrzymać większe wzmocnienie artylerią. Dokonując podziału artylerii, należy wziąć pod uwagę następujące oddziały i pododdziały: 8 pa, 8 dar, 8 dppanc i 3/3 ABAA. Dywizja posiada ogółem 5 dywizjonów artylerii do ognia pośredniego (w tym 2 dywizjony artylerii ciężkiej) oraz jeden dywizjon przeciwpancerny. Pozwala to na przydzielenie 8 pcz dwóch dywizjonów, a 23 pz — jednego dywizjonu. Dywizjony artylerii ciężkiej celowo jest pozostawić w dyspozycji dowódcy dywizji. Artylerię wsparcia należy podporządkować tym pułkom, które wchodzi do walki na kierunkach dotychczasowego rozmieszczenia pododdziałów wsparcia. Można również wykorzystać 8 dppanc jako artylerię wsparcia w okresie ogniowego przygotowania natarcia.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania najbardziej celowo jest podzielić posiadaną artylerię w sposób wykazany w tabeli 1.

Tabela 1

Rodzaj artylerii	Oddziały (pododdz.) artylerii	Podział artylerii				w dyspozycji
		22 pz	23 pz	24 pz	8 pcz	
1	2	3	4	5	6	7
Organiczna	8 pa	Po wejściu pułku do walki—1/8pa	2/8 pa	Po wejściu pułku do walki—2/8pa	8 pa (bez 2 i 3 d.)	3/8 pa
	8 dar				8 dar	
	8 dppanc		8 dppanc*)			8 dppanc

1	2	3	4	5	6	7
Przydzielona	3/3 ABAA					3/3 ABAA
Wsparcia*)	Art. 64 pz		Art. 64 pz			
	Art. 66 pz				Art. 66 pz	
	1/22 pa				1/22 pa	
	2/22 pa		2/22 pa			
	22 dar				22 dar	

*) Jako artyleria wsparcia, tylko w okresie OPN.

Uwzględniając podział artylerii oraz dotychczasowe straty, w czasie ogniowego przygotowania natarcia można będzie wykorzystać do ognia pośredniego artylerię wyszczególnioną w tabeli 2.

Tabela 2

Wyszczególnienie	Rodzaj sprzętu, ilość dział							Razem baterii
	ilość baterii							
	moźdz. 82 mm	moźdz. 120 mm	hb 122 mm	arm. 122 mm	hb arm. 152 mm	BM-14	arm. 85 mm	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Na kierunku 8 pcz

1/8 pa			$\frac{17}{3}$					3
8 dar						$\frac{12}{2}$		2
Art. 66 pz (55% strat)	$\frac{8}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{3}{0,5}$					2,5
1/22 pa			$\frac{18}{3}$					3
22 dar						$\frac{12}{2}$		2
Razem na kierunku 8 pcz	$\frac{8}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{38}{6,5}$			$\frac{24}{4}$		12,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Na kierunku 23 pz								
2/8 pa			$\frac{17}{3}$					3
bhb 23 pz			$\frac{5}{1}$					1
8 dppanc (bez PPK)							$\frac{7}{1}$	1
Art. 64 pz (45% strat)	$\frac{10}{2,5}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{4}{0,5}$					3
2/22 pa			$\frac{18}{3}$					3
Razem na kierunku 23 pz	$\frac{10}{2,5}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{43}{7,5}$				$\frac{7}{1}$	11

Artyleria dyspozycyjna

3/8 pa				$\frac{5}{1}$	$\frac{12}{2}$			3
3/3 ABAA					$\frac{16}{3}$			3
Razem artyleria dyspozycyjna				$\frac{5}{1}$	$\frac{28}{5}$			6
Ogółem artyleria na kierunku natarcia 8 DZ	$\frac{18}{4,5}$	$\frac{9}{9}$	$\frac{81}{14}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{28}{5}$	$\frac{24}{4}$	$\frac{7}{1}$	29,5

Wielkość zapasu doraźnego amunicji dla artylerii biorącej udział w ogniowym przygotowaniu natarcia wyszczególniono w tabeli 3.

Tabela 3

Wyszczególnienie	R o d z a j s p r z e t u						
	moźdz. 82 mm	moźdz. 120 mm	hb 122 mm	arm. 122 mm	hb arm. 152 mm	BM-14	arm. 85 mm
Wielkość zapasu dorażnego (w jo)	0,3	0,2	0,6	0,7	0,7	0,6	0,25 ¹⁾
25% zapasu dorażnego amunicji przewidzianego na początkową fazę ogniowego wsparcia natarcia	0,05	0,05	0,15	0,15	0,15	0,15	- ²⁾
Pozostaje zapas dorażny amunicji na OPN (w jo)	0,25	0,15	0,45	0,55	0,55	0,45	0,25
Ilość dział w dywizji (razem z art. wsparcia) ³⁾	63	31	89	5	28	24	13
Ilość dział biorących udział w ogniowym przygotowaniu natarcia	18	9	81	5	28	24	7
Ilość amunicji na działo biorące udział w ogniowym przygotowaniu natarcia	$\frac{63}{18} \cdot 0,25 = 0,9$	$\frac{31}{9} \cdot 0,15 = 0,5$	$\frac{89}{81} \cdot 0,45 = 0,5$	$\frac{5}{5} \cdot 0,55 = 0,55$	$\frac{28}{28} \cdot 0,55 = 0,55$	$\frac{24}{24} \cdot 0,45 = 0,45$	$\frac{13}{7} \cdot 0,25 = 0,5$
Ilość pocisków na działo biorące udział w ogniowym przygotowaniu natarcia (w sztukach)	108	40	40	44	33	36	60

Uwagi: 1) Z zapasów ruchomych, ponieważ dywizja nie otrzymała zapasu dorażnego dla armat 85 mm.
 2) 8 dppanc bierze udział tylko w ogniowym przygotowaniu natarcia.
 3) Odliczono straty.

23

Możliwości ogniowe artylerii 8 DZ do ukrytych, nieobserwowanych sił żywych i środków ogniowych w okresie ogniowego przygotowania natarcia wynikają z ilości dział i moździerzy (tabela 2), normy amunicji przewidzianej do obezwładnienia ww. celów⁹⁾ oraz ilości amunicji na działo biorące udział w ogniowym przygotowaniu natarcia (tabela 3). Możliwości te wykazano w tabeli 4.

Na kierunku natarcia 8 DZ przechodzą do obrony oddziały 10 DZ (NZ). Zgodnie z oceną nieprzyjaciela, w czasie ogniowego przygotowania natarcia trzeba będzie obezwładnić (zniszczyć):

- a) Na kierunku natarcia 8 pcz:
 - batalion piechoty zmechanizowanej z 29 BZ npla;
 - dywizjon artylerii z 29 BZ (dwie baterie).
- b) Na kierunku natarcia 23 pcz:
 - batalion czołgów (bez kompanii czołgów) z kompanią piechoty zmechanizowanej 30 BPanc;
 - dywizjon artylerii 30 BPanc.
- c) Ponadto w pasie dywizji:
 - artylerię 10 DZ (trzy baterie);
 - dwie baterie rakiet „Honest John”;
 - odwód 29 BZ w składzie batalionu czołgów i kompanii piechoty zmotoryzowanej;
 - odwód 30 BPanc w składzie kompanii czołgów i kompanii piechoty zmechanizowanej;
 - odwód 10 DZ (batalion czołgów i batalion piechoty zmechanizowanej).

Dowódca dywizji zamierza wykorzystać 4 rakiety jądrowe do zwalczania drugich rzutów batalionów nieprzyjaciela na kierunkach natarcia pierwszorzutowych pułków oraz do obezwładnienia odwodów brygadowych i dywizyjnych. Ponadto w okresie ogniowego przygotowania natarcia lotnictwo wykonuje uderzenie wysiłkiem dwóch eskadrolotów. Armia własnymi środkami jądrowymi obezwładnia odwód 3 KA (NZ).

Ponieważ obrona nieprzyjaciela jest doraźnie zorganizowana, a artyleria otrzymała stosunkowo mały zapas doraźny amunicji, należy przyjąć następującą gęstość obezwładnienia poszczególnych celów:

- plutonowe punkty oporu na przednim skraju obrony — 0,75 normy;
- plutonowe punkty oporu drugiego rzutu kompanii — 0,5 normy;
- baterie artylerii i plutony (drużyny) moździerzy — norma;
- pojedyncze cele — norma.

Zestawienie przewidywanej ilości celów, ich powierzchni przeliczeniowej oraz potrzebnej ilości baterii artylerii na kierunkach natarcia poszczególnych pułków i na kierunku natarcia dywizji zamieszczono w tabeli 5.

⁹⁾ Instrukcja kierowania ogniem artylerii naziemnej część I, str. 46, tabela 7.

Tabela 4

Wyszczególnienie	Rodzaj sprzętu i możliwości ogniowe								Razem możliwości ogniowe w ha
	Moźdz. 82 mm	Moźdz. 120 mm	hb 122 mm	arm. 122 mm	hbarm. 152 mm	BM-14	arm. 85 mm		
Norma amunicji na 1 ha powierzchni celu do obezwładnienia nieobserwowanych, ukrytych sił żywych i środków ogniowych 1)	300	140	150	150	90	170	350		
Ilość amunicji na działo biorące udział w OPN (w szt.)	108	40	40	44	33	36	60		
Art. 8 pcz	8	4	38			24			
Ilość dział do OPN	$\frac{108 \cdot 8}{300} = 2,9$	$\frac{40 \cdot 4}{140} = 1,1$	$\frac{40 \cdot 38}{150} = 10,1$			$\frac{36 \cdot 24}{170} = 5,1$		19,2	
Art. 23, pz	10	5	43				7		
Ilość dział do OPN	$\frac{108 \cdot 10}{300} = 3,6$	$\frac{40 \cdot 5}{140} = 1,4$	$\frac{40 \cdot 43}{150} = 11,5$				$\frac{60 \cdot 7}{350} = 1,5$	18,0	
Art. dyspozycyjna				5	28				
Ilość dział do OPN				$\frac{44 \cdot 5}{150} = 1,5$	$\frac{33 \cdot 28}{90} = 10,3$			11,8	
Razem możliwości ogniowe artylerii 8 DZ (w ha)	6,5	2,5	21,6	1,5	10,3	5,1	1,5	49,0	

Tabela 5

Cele (obiekty)	Spodziewana ilość celów	Średnia (przel.) pow. 1 celu (w ha)	Na kierunku 8 pcz		Na kierunku 23 pz		Gęstość obzważeń	Równoważnik 1 celu (w ha)	Potrzeby		Wnioski dotycz. wykorzystania środków jądrowych i lotn.
			Ilość celów	Potrzeba baterii	Ilość celów	Potrzeba baterii			ha	baterii	
Czołowe plut. punkty oporu	8	4	4	4	4	4	75%	3	24	8	
Plut. punkty oporu komp. drugiego rzutu	4	4	2	2	2	2	50%	2	8	4	
Baterie haubic 155 mm	4	2	2	2	2	2	100%	2	8	4	
Plutony (druż.) moździerzy	2	1,1	2	2	—	—	100%	1,1	2,2	2	
Baterie armat 175 mm	2	4	—	—	2	4	100%	4	8	4	Obezwładnić lotnictwem
Baterie haubic 203,2 mm	1	4	—	—	1	2	100%	4	4	2	
Razem potrzeba baterii				10		14				24	
Plut. punkty oporu drugiego rzutu batalionu	6	4	3		3						Zniszczyć uderzen. jądrowymi
Pojedyncze cele	15	0,35	10		5		100%	0,35	5,3		
Odwody brygad	2	15-25 km ²									Odwód 29 BZ zniszczyć uderzen. jąd.
Odwody dywizji	2	25 km ²									bcz obezwładnić rak. jąd. bpz — chemiczn.
Baterie „Honest John”	2										Zniszczyć lotnictwem
Ogółem ha			25,7		33,8				59,5		

Cele pierwszej kolejności

Konfrontując możliwości ogniowe artylerii zawarte w tabeli 4 z potrzebami wykazanymi w tabeli 5, dochodzimy do następujących wniosków:

- możliwości ogniowe artylerii dywizji zezwalają na obezwładnienie celów o sumarycznej powierzchni 49 ha, a potrzeby wynoszą 59,5 ha, brakuje zatem możliwości do obezwładnienia 10,5 ha;
- w ogniowym przygotowaniu natarcia weźmie udział 29,5 baterii artylerii (tabela 2), a do jednoczesnego wykonania zadań pierwszej kolejności (tabela 5) potrzeba 24 baterie, w związku z tym do niektórych celów można będzie prowadzić ogień w nakładkę;
- jeżeli obezwładnienie baterii armat 175 mm i haubic 203,2 mm powierzy się lotnictwu, wówczas zmniejsza się potrzeby ogniowe artylerii o 12 ha i artyleria będzie w stanie wykonać pozostałe zadania;
- na kierunku 8 pcz artyleria musi obezwładnić cele o powierzchni 25,7 ha, a możliwości ogniowe artylerii 8 pcz wynoszą 19,2 ha, należy zatem na kierunku 8 pcz rozwinąć jeden dywizjon artylerii dyspozycyjnej do wykonania pozostałych zadań;
- artyleria 23 pz powinna obezwładnić cele o powierzchni 21,8 ha, zaś możliwości jej pozwalają na obezwładnienie 18 ha, a więc również na kierunku 23 pz należy wykorzystać jeden dywizjon z artylerii dyspozycyjnej.

Czas trwania ogniowego przygotowania natarcia uzależniony jest od tempa podejścia i rozwinięcia oddziałów dywizji oraz od zasięgu ognia głównej masy artylerii nieprzyjaciela. Średnie tempo podejścia i rozwijania pułków może wynosić około 15 km/godz. (1 km w 4 minuty). Gros artylerii nieprzyjaciela może prowadzić skuteczny ogień na odległość około 12 km od przedniego skraju obrony. Nawałę ogniową do artylerii nieprzyjaciela należałoby rozpocząć zatem w 48 minut przed atakiem przedniego skraju obrony nieprzyjaciela ($4 \times 12 = 48$).

Czas prowadzenia ognia z pełnym reżimem, potrzebny do wystrzelenia amunicji wykazanej w tabeli 3, dla poszczególnych rodzajów sprzętu wynosi:

- moździerzy 82 mm — 10 minut;
- moździerzy 120 mm — 15 minut;
- haubic 122 mm — 10 minut;
- armat 122 mm — 13 minut;
- haubico-artmat 152 mm — 12 minut;
- BM-14 — 20 minut;
- armat — 10 minut.

Czas ogniowego przygotowania natarcia będzie zatem podyktowany nie reżimem ognia dział, a tempem podejścia i rozwinięcia wojsk i wyniesie (o ile ogniowe przygotowanie zakończy się w G-5) 43 minuty.

2. Układ ogniowego przygotowania natarcia

W celu szybkiego wykorzystania skutków uderzeń jądrowych przez nacierające wojska, należy wykonać uderzenia na początku ogniowego przygotowania natarcia, planując:

- dwa uderzenia jądrowe po 3 KT na drugie rzuty batalionów nieprzyjaciela;
- jedno uderzenie jądrowe 10 KT na batalion czołgów z drugiego rzutu 29 BZ.

Uderzenia jądrowe powinno się wykonać w czasie od G-53 min. do G-48 min. Uderzenia jądrowe i chemiczne na odwód 10 DZ nieprzyjaciela można będzie wykonać po przeładowaniu wyrzutni do kolejnego uderzenia, co może nastąpić około G+10 min. W czasie tym należy wykonać uderzenie 20 KT na batalion czołgów i dwa uderzenia chemiczne na batalion piechoty zmechanizowanej.

Ponieważ czas obezwładnienia baterii artylerii nieprzyjaciela wynosi 48 minut, a odstępy czasu między poszczególnymi nawałami ogniowymi nie powinny przekraczać 15—20 minut, trzeba będzie wykonać 3 nawały ogniowe połączone z dozowaniem ogniowym. Ilość posiadanej artylerii pozwala na wyznaczenie dwóch baterii własnych do wykonania nawały ogniowej na jedną baterię nieprzyjaciela. Do dozowania ogniowego należy wydzielić po jednej baterii.

Na kierunku natarcia 8 pcz można wyznaczyć do obezwładnienia jednej baterii nieprzyjaciela — dwie baterie haubico-armat 152 mm z 3/8 pa, a do drugiej baterii — jedną baterię armat 122 mm z 3/8 pa i jedną baterię haubic 122 mm z artylerii 8 pcz. Na kierunku natarcia 23 pcz do jednej baterii nieprzyjaciela można wyznaczyć dwie baterie haubico-armat 152 mm z 3/3 ABAA, a do drugiej — jedną baterię haubico-armat 152 mm z 3/3 ABAA i armaty 85 mm z 8 dppanc.

Tabela 6

Wyszczególnienie	Rodzaj sprzętu, zużycie amunicji i czas trwania ognia				Uwagi
	hb 122 mm	arm. 122 mm	hb. arm. 152 mm	arm. 85 mm	
Norma amunicji do obezwładnienia jednej baterii artylerii npla	220	220	180	280	
80% w/w normy na nawały ogniowe	176	176	144	224	
Ilość amunicji na jedną baterię własną w czasie nawał ogniowych	88	88	72	112	
Ilość amunicji na jedno działo na nawały ogniowe.	15	15	12	19	
Z tego:					
— na pierwszą NO — 40%	6	6	5	8	
— na drugą NO — 20%	3	3	2	3	
— na trzecią NO — 40%	6	6	5	8	
Czas trwania ognia z pełnym reżimem w min.:					Ostateczny czas trw. NO
— pierwsza NO	1	2	2	1	2
— druga NO	1	1	1	1	1
— trzecia NO	1	2	2	1	6 ¹⁰⁾

¹⁰⁾ Ostatnia nawała ogniowa powinna rozpocząć się przed zakończeniem ogniowego przygotowania natarcia i skończyć po rozpoczęciu ataku.

Zużycie amunicji do obezwładnienia baterii artylerii nieprzyjaciela oraz związany z nim czas prowadzenia ognia wykazano w tabeli 6.

Obezwładnienie czołowych punktów oporu nieprzyjaciela powinno się rozpocząć z chwilą podejścia nacierających wojsk na odległość około 2,5 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela¹¹⁾ i zakończyć w momencie podejścia wojsk do rubieży bezpieczeństwa od własnych odłamków, wynoszącej około 300 m. Ponieważ ostatnia faza rozwijania wojsk i atak mogą odbywać się w średnim tempie około 10 km/godz. (1 km w 6 minut) nawała ogniowa powinna trwać 13 minut (2,5 km — 0,3 km = 2,2 km; 2,2 km × 6 minut = 13 minut). Czas ten zezwala na wystrzelenie całej amunicji przewidzianej na ogniowe przygotowanie natarcia.

Reasumując, układ ogniowego przygotowania natarcia będzie następujący:

- od G-53 do G-48 — uderzenia jądrowe na drugie rzuty batalionów i odwód 29 BZ npla;
- od G-48 do G-46 — pierwsza nawała ogniowa na baterię artylerii npla;
- od G-46 do G-26 — dozorowanie ogniowe baterii artylerii npla;
- od G-26 do G-25 — druga nawała ogniowa na baterię artylerii npla;
- od G-25 do G-5 — dozorowanie ogniowe baterii artylerii npla;
- od G-18 do G-5 — nawała ogniowa na punkty oporu czołowych kompanii npla;
- od G-5 do G+1 — trzecia nawała ogniowa na baterię artylerii npla.

3. Podział zadań ogniowych na okres ogniowego przygotowania natarcia

3/8 pa może obezwładnić cele o powierzchni przeliczeniowej 5,9 ha, a 3/3 ABAA — 6 ha. Każdy z dywizjonów obezwładni po 1,5 baterii artylerii nieprzyjaciela, zużywając na te możliwości ogniowe 3 ha i dodatkowo jeszcze może obezwładnić po jednym plutonowym punkcie oporu kompanii drugiego rzutu (2 ha) oraz po dwa pojedyncze cele (0,7 ha).

Artyleria 8 pcz, której możliwości ogniowe wynoszą 19,2 ha, musi obezwładnić 0,5 baterii artylerii (1 ha), 4 plutonowe punkty oporu na przednim skraju obrony npla (12 ha), dwa plutony moździerzy (2,2 ha), 1 plutonowy punkt oporu kompanii drugiego rzutu (2 ha) oraz 6 pojedynczych celów (2,1 ha).

Artyleria 23 pz, posiadająca możliwości ogniowe 18 ha obezwładni: 0,5 baterii artylerii (1 ha), 4 plutonowe punkty oporu na przednim skraju (12 ha), 1 plutonowy punkt oporu kompanii drugiego rzutu (2 ha) oraz 5 pojedynczych celów (1,8 ha). Podział zadań ogniowych zamieszczono w „Planie działań bojowych drt i artylerii 8 DZ” — załącznik nr 3.

¹¹⁾ Uwarunkowane to jest koniecznością obezwładnienia środków przeciwpancernych nieprzyjaciela. Skuteczny zasięg środków ppanc wynosi około 2,5 km.

4. Ogniove wsparcie natarcia oraz przesunięcia drt i artylerii dywizji

Ogniove wsparcie ataku należy wykonać metodą pojedynczych ześrodkowań ogniowych oraz ogniem z obserwacji. Pozostałą rakietę jądrową 3 KT oraz 4 rakiety chemiczne należy przewidzieć do zwalczania odwodów 3 KA nieprzyjaciela w toku natarcia.

Większość artylerii dywizji oraz gros sił 8 drt należy przesunąć, po pokonaniu obrony batalionów pierwszego rzutu nieprzyjaciela, z takim wyliczeniem, aby artyleria i drt uzyskały gotowość ogniową do zwalczania odwodów 10 DZ nieprzyjaciela w nowych rejonach stanowisk ogniowych (startowych). Kolejne przesunięcia wykonywać pojedynczymi bateriami drt oraz poszczególnymi dywizjonami artylerii dyspozycyjnej. Z chwilą wejścia do walki 22 pz należy podporządkować mu jeden dywizjon z artylerii 8 pcz, a dla 24 pz — dywizjon z 23 pz.

Możliwe rozwiązanie wynikające z całokształtu powyższych kalkulacji przedstawiono w „Planie działań bojowych drt i artylerii 8 DZ” — załącznik nr 3.

Załączniki:

Szkic nr 3 — Plan działań bojowych drt i artylerii 8 DZ w natarciu.

4. OCENA SYTUACJI TECHNICZNEJ 8 DZ

Zastępca d/s technicznych 8 DZ po zapoznaniu się z zadaniem dywizji wydał niezbędne zarządzenia organizacyjne, a następnie przystąpił do oceny sytuacji technicznej i planowania zabezpieczenia technicznego działań dywizji w dniu 3.8.

1. Przedsięwzięcia organizacyjne

W ramach zabezpieczenia technicznego należy zrealizować następujące przedsięwzięcia organizacyjne:

1. Do 24.00 2.8 zakończyć wszelkie prace obsługowe przy sprzęcie. Wozom bojowym wykonać OT-1, a pojazdom mechanicznym — OC.
2. W 8 pcz i 23 pz oraz w ich pododdziałach naprawczych do 24.00 2.8 uzupełnić brakujące zestawy i części zamienne, a także materiały eksploatacyjne do etatowych norm. W pozostałych oddziałach i pododdziałach dywizyjnych uzupełnienie zakończyć do 3.00 3.8.
3. Zapewnić ze strony dywizji pomoc w naprawach bieżących 8 pcz i 23 pz. Prace naprawcze w poszczególnych oddziałach zakończyć:
 - w 8 pcz i 23 pz — do 24.00 2.8;
 - w 22 pz — do 3.00 3.8;
 - w 24 pz — do 4.00 3.8.
4. W oddziałach powołać komisje techniczne, którym powinni przewodniczyć zastępcy d/s technicznych i dokonać przeglądu wozów bojowych o najmniejszym zapasie przebiegu w celu ewentualnego ich naprawienia. Jeżeli komisja zakwalifikuje czołgi do naprawy, przydzielić pułkowi dwa trajlery celem ich dowiezienia do rubieży styczności z nieprzyjacielem. O rezultatach prac komisji złożyć szczegółowy meldunek.

5. Sprzęt wymagający naprawy średniej i głównej przekazać środkom armijnym.
6. Na odcinku od linii wyjściowej do rubieży styczności z nieprzyjacielem zwolnić środki 8 pcz i 23 pz od wszelkich prac naprawczych; prace te przejmie dywizja. W związku z tym przygotować dwie GRE, które będą zamykać kolumny tych pułków w okresie przechodzenia z rejonu wyjściowego do rubieży styczności z nieprzyjacielem.
7. Wydzielić część sił z 8 bn i przesunąć je tuż za 8 pcz i 23 pz w gotowości do rozwinięcia i pracy na dywizyjnym PZSU. Pozostałe siły 8 bn będą pracować w obecnym rejonie orientacyjnie do 6.00 3.8.
8. Przydzieloną armijną grupę ewakuacyjną wykorzystać w pasie działania dywizji — ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia działań 8 pcz i 22 pz.

2. Ocena sytuacji technicznej

Obsługa techniczna sprzętu.

Wozy bojowe przebyły 130 km, konieczne więc jest wykonanie OT-1, gdyż maksymalny zapas ich przebiegu wynosi 20 km.

Odległość od rejonu wyjściowego do rubieży styczności z nieprzyjacielem dla poszczególnych oddziałów wynosi:

- 8 pcz — 90 km;
- 23 pz — 60 km;
- 22 pz — 140 km;
- 24 pz — 110 km.

Planowana głębokość zadań bojowych dla oddziałów pierwszorzutowych wynosi: 8 pcz — 66 km, 23 pz — 65 km.

Dla oddziałów drugorzutowych: 22 pz — od rubieży styczności z nieprzyjacielem do planowanej rubieży wejścia do walki — 30 km, głębokość zadania — 40 km; 24 pz — od rubieży styczności z nieprzyjacielem do rubieży wejścia do walki — 40 km, głębokość zadania — 40 km.

Sprzęt techniczny poszczególnych oddziałów po wykonaniu zadania dnia dywizji będzie posiadał następujący przebieg:

- 8 pcz — 156 km;
- 23 pz — 125 km;
- 22 pz — 210 km;
- 24 pz — 190 km.

Wnioski:

W 22 i 24 pz wozom bojowym przed wejściem do walki należy wykonać OT-1. Powiadomić wydział operacyjny, aby dla bcz 22 pz i 24 pz zaplanował 2—3-godzinny odpoczynek: dla 22 pz — w rejonie obecnego przedniego skraj, a dla 24 pz — przed wejściem do walki w celu wykonania OT-1.

Naprawa techniczna sprzętu.

Naprawy bieżącej wymaga 26 czołgów, 20 transporterów i 67 samochodów. Możliwości pułków i dywizji w tym zakresie są następujące:

- pz: 12 napraw bieżących czołgów (4 · 3) i 18 napraw bieżących pojazdów mechanicznych (6 · 3);
- pcz: 8 napraw bieżących czołgów (1 · 8) i 3 naprawy bieżące pojazdów mechanicznych (1 · 3);
- DZ: 8 napraw bieżących czołgów (1 · 8) i 10 napraw bieżących pojazdów mechanicznych (1 · 10).

Razem w dywizji w ciągu nocy można wykonać 28 napraw bieżących czołgów i 31 napraw bieżących pojazdów mechanicznych. Przyjęto następującą organizację szkolną i możliwości: jeden warsztat — jedna naprawa. Praktycznie w ciągu doby jeden warsztat ma możliwość wykonać jedną — dwie naprawy bieżące. W ćwiczeniu przyjęto tę niższą granicę ze względu na noc i ograniczony czas.

Wnioski:

Środkami pułków i dywizji od 19.30 do czasu osiągnięcia gotowości bojowej przez poszczególne oddziały zostanie wykonanych 26 napraw bieżących czołgów, 20 transporterów i 11 samochodów. Pozostałe 56 samochodów zostanie naprawionych w drugiej kolejności i dołączą do oddziałów drugorzutowych i tyłów. Niewykonanie w określonym czasie wszystkich napraw bieżących samochodów nie osłabi zdolności bojowej oddziałów. Orientacyjny stan sprzętu technicznego w czasie osiągania gotowości przez poszczególne oddziały będzie następujący:

Oddziały	Czołgi	Transportery	Samochody
8 pcz	28/2	117	163
23 pz	36/2	111	153
22 pz	29/3	92	122
24 pz	73/3	20	111
Pozostałe	12	41	912
Razem	176/23	381	1461

Ewakuacja sprzętu.

Sprzęt wymagający naprawy średniej i głównej, który pozostał na drogach przemarszu, należy przekazać środkom armijnym i spisać z ewidencji dywizji. Środki ewakuacyjne 8 pcz i 23 pz na okres przemarszu wykorzystywać w wyjątkowych wypadkach i na małe odległości. Uszkodzony sprzęt ewakuować do pułkowych rejonów zbiórki sprzętu uszkodzonego lub na pułkowe PZSU.

Zaopatrzenie materiałowo-techniczne.

Zaopatrzenie to wystarczy na wykonanie napraw bieżących eksploatacyjnych. Po wykonaniu napraw i obsługi przy sprzęcie, należy uzu-

14
20
20

pełnić — ze składów armijnych — zestawy naprawcze i części zamienne w oddziałach i pododdziałach do etatowych norm.

3. Zabezpieczenie techniczne od rubieży styczności z nieprzyjacielem do rubieży zadania dnia dywizji

Obsługa techniczna sprzętu.

Wszystkie wozy bojowe po wykonaniu zadania dnia wymagają OT-1, a pojazdy mechaniczne — OC. Miejsca dokonywania tych zabiegów oraz czas należy uzgodnić w wydziale operacyjnym. Wozy bojowe 22 pz i 24 pz OT-1 będą miały wykonywaną dwukrotnie.

Naprawa sprzętu.

W pierwszej kolejności należy wykonywać naprawy bieżące najmniej pracochłonne. Do czasu wykonania zadania bliższego przez dywizję SRE, które zabezpieczać będą przejście 8 pcz i 23 pz, pracowały na kierunkach działań tych pułków będąc podporządkowane dywizji. Dywizyjny PZSU nr 1 przewidzieć w rejonie pułkowego PZSU 8 pcz, nr 2 — w rejonie PZSU — 23 pz. Pracę pierwszego zabezpieczą siły i środki wydzielone z 8 bn, a drugiego — pozostałe środki 8 bn po zakończeniu prac w obecnym rejonie. Podczas wykonywania zadania następnego dywizji przewiduję jeden PZSU rozmieścić w rejonie KĘPNO, który po wyjściu wojsk na rubież zadania dnia należy przesunąć w rejon DOMASŁÓW (8294).

Ewakuacja sprzętu.

Ewakuację sprzętu uszkodzonego powinno się prowadzić tylko do przodu. Podczas wykonywania zadania bliższego, sprzęt należy ewakuować do pułkowych PZSU lub na ich osie naprawy, ewakuacji i zaopatrzenia. Od rubieży zadania bliższego do rubieży zadania dnia środki ewakuacyjne dywizji i AGE-5 ewakuację prowadzą z pułkowych PZSU i pułkowych osi do dywizyjnych PZSU i osi dywizyjnej. Na dywizyjną oś naprawy, ewakuacji i zaopatrzenia wyznaczam drogę KĘPNO, DOMASŁÓW, WABIENICE (748).

Zaopatrzenie materiałowo-techniczne.

Uzupełnienie materiałów przewiduję po wykonaniu zadania dnia przez oddziały dywizji. Jednak pododdziały zaopatrzenia dywizji powinny być w gotowości do dostarczania materiałów technicznych bezpośrednio aż do pułkowych GRE. Każdy MSPanc i MSS rozmieścić w dwóch rejonach.

5. OCENA ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO DOKONANA PRZEZ KWATERMISTRZA 8 DZ

1. Analiza zadania bojowego z punktu widzenia potrzeb tyłów

8 DZ po wykonaniu marszu na dużą odległość (250 km) ześrodkowuje się w nakazanym rejonie i w ciągu godzin nocnych z 2 na 3.8 odtwarza gotowość bojową. Po osiągnięciu gotowości bojowej wykonuje marsz po dwóch marszrutach na odległość 60—70 km. W godzinach ran-

nych 3.8, po kilkunastominutowym artyleryjskim przygotowaniu ataku, dywizja przekraczając ugrupowanie bojowe 22 DZ, wchodzi do walki, mając w pierwszym rzucie dwa pułki. Główne uderzenie wykonuje na swoim prawym skrzydle. Szerokość pasa natarcia — około 30 km, zadanie bliższe — 30 km, zadanie dnia — 30 km. Natarcie organizuje się na oddzielnym kierunku armii z użyciem broni jądrowej. Dowódca 8 DZ zamierza:

1. W rejonie wyjściowym przygotować do działań bojowych oddziały dywizji w kolejności: artyleria dywizyjna, 8 pcz, 23 pz i pozostałe oddziały dywizji.
2. Do rejonu działań bojowych przemieścić dywizję po dwóch marszrutach, mając w pierwszym rzucie na prawej marszrucie 8 pcz, zaś na lewej — 23 pz. Tyły dywizyjne przemieszczać po dwóch marszrutach, z tym, że KSD ma maszerować po marszrucie prawej.
3. Linie wyjściową mają przekroczyć:
 - artyleria dywizyjna o 23.00 2.8;
 - siły główne 8 pcz o 0.50, a 23 pz o 1.50 3.8;
 - tyły dywizyjne na prawej marszrucie o 5.14, zaś na lewej o 6.11 3.8.
4. Na obu marszrutach dywizja organizuje ubezpieczenie tylne w sile kompanii zmotoryzowanej.
5. Na głównym kierunku uderzenia dowódca dywizji zamierza wykorzystać większość broni jądrowej i siły główne dywizji. Sposób wykorzystania oddziałów — jak w uzasadnieniu decyzji.

Wnioski:

- a) Na odtworzenie gotowości dywizji do działań bojowych dysponując następującym czasem:
 - dla 8 pa — od 21.30 do 24.00 2.8;
 - dla 8 pcz — od 19.30 do 0.50 3.8;
 - dla pozostałych jednostek dywizji — od 21.00 do 4.00 3.8.

W pierwszej kolejności trzeba odtworzyć zapasy materiałowe artylerii dywizyjnej i pułków pierwszego rzutu. Pracę związaną z uzupełnieniem zapasów trzeba zakończyć do 4.00 3.8.

W rejonie wyjściowym należy skupić cały wysiłek pracy tyłów na terminowym uzupełnieniu paliwa w zbiornikach pojazdów mechanicznych i wozów bojowych.

- b) Zasadnicze siły tyłów dywizji należy ugrupować do marszu na prawej marszrucie za siłami głównymi dywizji, z tym, że 39 bmw przemieszczać w ugrupowaniu bojowym 8 pcz.
- c) Będą trudności w zabezpieczeniu tyłowym lewoskrzydłowego pułku. Manewr rokadowy w pasie natarcia dywizji będzie utrudniony z uwagi na szerokość pasa natarcia i możliwości pozostawiania w luce między nacierającymi pułkami dużych zgrupowań nieprzyjaciela.

- d) W czasie ataku i pokonywania oporu pierwszorzutowych brygad npla należy oczekiwać ze strony tyłów 22 DZ pomocy dla nacierających wojsk, zwłaszcza w zakresie zabezpieczenia medycznego.
- e) Z uwagi na otwarte skrzydła nacierającej dywizji istnieje realne zagrożenie naszych pododdziałów tyłowych. W związku z tym tyły dywizyjne należy przemieszczać w jak najmniejszej odległości od sił głównych i rozmieszczać je w pobliżu oddziałów drugorzutowych.
- f) Teren jest dogodny dla przemieszczania, rozmieszczania i maskowania tyłów.

2. Ocena stanu i możliwości tyłów

1. Zabezpieczenie materiałowe.

Kalkulację stanu i potrzeb środków materiałowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	Jm	A m u n i c j a						M P S			Żywność
		Strzelecka	Strzel do br. pokład.	Art. i moźdz.	Czołgowa	PPK	Plot	Benz. samoch.	Benz. B-70	Olej napęd.	
Ciężar jedn. kalkul. na 100% ukomplet	ton	136	79	420	303	10	148	320	2	360	
Stan przed rozpoczęciem marszu do rej. wyjściowego	jk	1,0	2,0	1,0	2,0	2,5	2,0	1,75	4,5	2,4	8,0
Zuż. w czasie marszu	„	—	—	—	—	—	0,5	0,7	1,5	0,75	1,0
Stan o 21.30 2.8, z tego:	„	1,0	2,0	1,0	2,0	2,5	1,5	1,05	0,3	1,65	7,0
— w oddziałach	„	0,8	1,5	0,8	1,5	2,0		0,8	1,-	1,15	5,0
— w batal. zaopatrz.	„	0,2	0,5	0,2	0,5	0,5	0,5	0,25	2,-	0,5	2,0
Należy uzupełnić do pełnych norm	„	—	—	—	—	—	0,5	0,45	1,5	0,35	—
Będzie o 4.00 3.8.		1,0	2,0	1,0	2,0	2,5	2,0	1,5	4,5	2,0	7,0
Zużycie w dniu 3.8		0,5	0,7	1,4	1,0	1,0	1,0	0,45	2,0	0,6	1,0
Należy uzupełnić w dniu walki		0,3	0,3	1,2	0,6	0,5	0,6	0,15	1,1	0,2	0,5
Będzie w dniu 4.8 (80% stanu wyjściow.)		0,8	1,6	0,8	1,6	2,0	1,6	1,2	3,6	1,6	6,5

Wnioski:

- a) Zużycie podczas marszu podanej ilości środków materiałowych nie obniża gotowości bojowej dywizji.
- b) W rejonie wyjściowym w zakresie pracy tyłów należy skupić wysiłki na odtwarzaniu zapasów ruchomych środków materiałowych, a szczególnie materiałów pędnych i smarów. Dla jednego samochodu Star 6×6 należy zatankować 0,45 jn, tj. średnio 135 l, a dla czołgu T-54 — 0,35 jn, tzn. około 370 l. Paliwo należałoby dostar-

czyć w wymienionej niżej kolejności (w kg) następującym oddziałom i pododdziałom:

Wyszczególnienie	I r z u t							II rzut	Razem	
	8 brozp	8 dap panc	8 paplot	8 pa	8 drt	8 dar	8 pcz	23 pz		Pozost. oddz. dyw.
Benz. samoch.	3300	3500	8000	14000	2800	4300	11000	16000	80.600	143.500
Olej napędowy	2100	600	1500	—	800		32000	28000	61.000	126 000
R a z e m	5400	4100	9500	14000	3600	4300	43000	44000	141.600	269.500

Batalionowi rozpoznawczemu, oddziałom artylerii, 8 pcz i 23 pz należy dostarczyć około 70.000 kg (około 91.700 l) benzyny i 65.000 kg (około 72.000 l) oleju napędowego. Batalion zaopatrzenia posiada dostateczną ilość oleju napędowego (0,5 jn = 180 ton), natomiast ilość benzyny samochodowej zaspokaja tylko około połowy potrzeb, tj. wynosi 0,25 jn, czyli około 80 ton (88.000 l); tak więc oleju napędowego dla pierwszego rzutu dywizji wystarczy, natomiast dla oddziałów drugorzutowych należałoby go dostarczyć w drugiej kolejności wykorzystując do tego celu transport armijny.

- c) Z uwagi na krótki czas pozostawania pierwszego rzutu w rejonie wyjściowym (średnio od 20.00 do 24.00, tj. około 3—4 godzin) należy zezwolić oddziałom na zabranie nie opróżnionego transportu z paliwem do rubieży ataku, gdzie wykorzystując czas postoju kolumn należy roztankować posiadane mps.
- d) Należy wystąpić z wnioskiem do kwatermistrza armii o zwiększenie dla dywizji limitu zużycia mps — benzyny samochodowej o 0,15 jn, a oleju napędowego o 0,18 jn — ponieważ pułk zużyje w ciągu dnia 3,8:

— benzyny do rubieży starcia (odległość około 60 km):

$$P = \frac{60(1 + 6,3) (1 + 0,4)}{650} = \frac{60 \times 1,82}{650} = 0,15 \text{ jn};$$

— benzyny od rubieży starcia na głębokość zadania dnia dywizji:

$$P = \frac{60(1 + 0,95) (1 + 0,45)}{650} = \frac{66 \times 2,82}{650} = 0,24 \text{ jn};$$

Razem potrzeby benzyny wynoszą: 0,39 jn, a przydzielono 0,25 jn;

— oleju napędowego przy tych samych założeniach (biorąc za podstawę czołgi — na domarsz:

$$P = \frac{60(1 + 1,1) (1 + 0,25)}{350} = \frac{60 \times 2,62}{350} = 0,38 \text{ jn};$$

Razem potrzeby oleju napędowego wynoszą 0,68 jn, a przydzielono 0,5 jn.

- e) Amunicję artyleryjską dostarczoną przez armię o 22.00 2.8 w ilości około 180 ton i przeznaczoną do artyleryjskiego przygotowania ataku należy przyjąć i skierować bez przeładunku do oddziałów dywizji celem dostarczenia jej w rejon stanowisk ogniowych, ponieważ transport dywizyjny jest zajęty ładunkiem zapasów ruchomych.
- f) Z uwagi na ograniczoną ilość czasu amunicję plot należałoby dostarczyć tylko dla 23 pz i 8 paplot, zaś pozostałe oddziały zobowiązać do dostarczenia własnym transportem z batalionu zaopatrzenia.
- g) Z uwagi na objętość dowozu dywizja będzie zmuszona dostarczać zaopatrzenie walczącym wojskom dwu — lub trzykrotnie. W związku z tym zaopatrzenie należy dostarczać transportem dywizyjnym tylko oddziałom pierwszorzutowym.
- h) W czasie natarcia cały wysiłek pracy tyłów w zakresie zabezpieczenia materiałowego należy skupić na terminowym dostarczaniu wojskom amunicji, ze szczególnym uwzględnieniem wojsk nacierających na prawym skrzydle dywizji.

2. Zabezpieczenie medyczne.

Na czas wykonania zadania bojowego dywizja została wzmocniona następującymi siłami i środkami: dwoma bmw, kompanią sanitariuszy (3 plutony, w każdym po dwie drużyny liczące 9 ludzi i 4 pary noszy), trzeba grupami hospitalizacyjnymi, trzema grupami chirurgicznymi i drużyną samochodów sanitarnych. Mając powyższe siły dywizja będzie mogła:

- zorganizować trzy dywizyjne punkty medyczne, z których każdy będzie mógł udzielić pomocy medycznej 400—450 porażonym;
- hospitalizować 75—100 rannych;
- przewieźć w ciągu dnia transportem sanitarnym z PPM do DPM (40 samochodów \times 10 \times 4) około 1600 porażonych, zakładając że straty sanitarne będą stanowić 15% stanu osobowego (przy 90% ukończenia), tj. około 1400;
- dywizja może ponadto liczyć (w czasie przełamania obrony npla) na pomoc medyczną ze strony 22 DZ.

Wnioski:

- a) W rejonie wyjściowym do natarcia trudności z zabezpieczeniem medycznym nie będzie. Rannych i chorych oddziały powinny ewakuować do DPM, który z kolei przekaże ich do BSzF.
- b) Przed opuszczeniem rejonu wyjściowego należy dokonać podziału przydzielonych dywizji sił i środków medycznych z takim wyliczeniem, by mogły włączyć się w ugrupowanie marszowe dywizji.
- c) Należy uzyskać dane o rozmieszczeniu terenowych placówek służby zdrowia na osi przemarszu dywizji i założyć, że rannych i chorych będzie się przekazywać terenowym władzom do dalszej ewakuacji. Należy też nawiązać kontakt z szefem służby medycznej 22 DZ i ustalić współdziałanie w zakresie pomocy medycznej.

d) Najwięcej rannych można spodziewać się w czasie przełamywania obrony i w czasie wykonywania przez pułki zadania następnego. Należy się liczyć również z możliwością powstania masowych porażen od uderzeń jądrowych, a w związku z tym trzeba mieć silny odwód medyczny zdolny do samodzielnej pracy w co najmniej dwóch ogniskach porażen jednocześnie.

3. Koncepcja zabezpieczenia tyłowego

1. Zabezpieczenie materiałowe.

W rejonie wyjściowym do natarcia cały wysiłek tyłów skupić na terminowym i pełnym uzupełnieniu w oddziałach zapasów mps. Oddziały po zajęciu nakazanego rejonu natychmiast przystępują do tankowania wozów bojowych i pojazdów mechanicznych.

Kompanię zaopatrzenia w mps (do czasu zajęcia przez batalion nakazanego rejonu) podzielić i skierować w kolejności do oddziałów wykazanych w poniższej tabeli.

Oddział	Benz. samochodowa				Olej napędowy			
	ton	Transport			ton	Transport		
		cystern	samocho.	P-3		cystern	samocho.	P-3
8 brozp	3,3	—	1	1	2,1	—	1	—
8 dappanc	3,5	—	1	—	0,6	—	—	1
8 paplot	8,0	1	2	1	1,5	—	—	1
8 pa	14,0	2	2	2	—	—	—	—
8 drt	2,8	—	1	—	0,8	—	—	1
8 dar	4,3	—	1	1	—	—	—	—
8 pcz	11,0	—	3	2	32,0	9	—	—
23 pz	16,0	2	3	2	28,0	8	—	—
R a z e m	62,9	5	14	9	65,0	17	1	3

Transport z amunicją plot włączyć do kolumny z mps dla:

- 8 paplot (24 tony amunicji do armaty 57 mm S-60) — 5 samochodów Star 6×6 i 5 przyczep samochodowych P-3;
- 23 pz (14 ton) — 3 samochody Star 6×6 i 3 przyczepy samochodowe P-3.

Zezwolić oddziałom na wykorzystanie transportu dywizyjnego do dowozu zaopatrzenia dla pododdziałów.

Dostarczoną o 22.00 2.8 amunicję przeznaczoną do artyleryjskiego przygotowania ataku przyjąć i rozdzielić, kierując bez przeładunku:

- do 8 pa — 107.0 ton;
- do pz — po 10.0 ton;
- do 8 dar — 32.0 tony.

Wymienione ilości amunicji dostarczyć transportem armijnym bezpośrednio na SO. Pozostałe zaopatrzenie od 21.30 oddziały przewożą wła-

38

snym transportem z batalionu zaopatrzenia, o czym należy zawiadomić zainteresowanych.

Dokonać przydziałów gospodarczych oraz wydać rozkaz kwatermistrzowski.

W czasie przemarszu do rubieży starcia 70% zapasów ruchomych środków materiałowych przemieszczać środkami transportowymi po prawej marszrucie dywizji, w gotowości do ich dostarczenia wojskom znajdującym się na tym kierunku. Pozostałą ilość przesuwać za wojskami maszerującymi po marszrucie nr 2.

W razie niezakończenia procesu tankowania wozów bojowych i pojazdów mechanicznych w rejonie wyjściowym, zezwolić jednostkom na wykorzystanie przydzielonego transportu dywizyjnego z paliwem i zakończyć tę pracę w czasie podchodzenia do rubieży starcia.

W czasie natarcia wysiłek tyłów skupić na terminowym i pełnym zaopatrzeniu walczących wojsk w amunicję. Tyły dywizyjne nastawić szczególnie na dowóz zaopatrzenia oddziałom walczącym w pierwszym rzucie i to na prawym skrzydle dywizji.

Dowóz do oddziałów zorganizować w czasie wykonywania przez dywizję zadania bliższego oraz dwukrotnie w godzinach nocnych z częściowym wykorzystaniem transportu oddziałów i armii. Dążyć do tego, aby po dniu walki posiadać 80% środków materiałowych stanu wyjściowego.

Celem zapewnienia pełnego i terminowego dowozu zaopatrzenia, należy dążyć do tego, by w czasie natarcia transport dywizyjny wykorzystywany był tylko do zaspokajania potrzeb oddziałów pierwszego rzutu, a dowóz odbywał się pod osłoną wydzielonych do konwoju sił i środków. Ponadto na każdym kierunku natarcia należy wydzielić część transportu z amunicją. Będzie to 50—60% zapasów ruchomych amunicji pułku zmechanizowanego, które stanowiłyby rzut alarmowy i pozostawały w gotowości do natychmiastowego dowozu wskazanemu oddziałowi.

Zakłada się, że około 80% powracającego transportu należy wykorzystywać do ewakuacji materiałowej, zaś pozostałą ilość przygotować i wykorzystać do ewakuacji medycznej.

2. Zabezpieczenie medyczne.

W rejonie wyjściowym do natarcia, rannych i chorych oddziały i pododdziały dostarczają własnym transportem do częściowo rozwiniętego DPM, skąd BSzF zabiera ich do swoich szpitali.

Przydzielone jako wzmocnienie, siły i środki medyczne należy rozdzielić z takim wyliczeniem, aby w jak największym stopniu usamodzielnąć lewoskrzydłowy pułk (podział sił i środków przedstawiono w załączniku nr 4).

W czasie przemarszu do rubieży starcia żołnierzy wymagających opieki lekarskiej po udzieleniu im pierwszej pomocy medycznej oddziały i pododdziały przekazują do dalszej ewakuacji oddziałom i pododdziałom zmilitaryzowanym obsługującym drogi przemarszu lub odwożą

własnym transportem do najbliższych szpitali tak wojskowych, jak i cywilnych. W razie zmasowanego ataku jądrowego rozwija się bataliony medyczne maszerujące po obu marszrutach w składzie kolumn tyłów dywizji.

W czasie natarcia — podczas przełamywania obrony nieprzyjaciela na głębokości ugrupowania bojowego batalionów pierwszorzutowych brygad — ewakuować rannych i chorych do urzędzeń medycznych 22 DZ, angażując tylko transport sanitarny. 39 bmw — mieć w gotowości do rozwinięcia w planowanym rejonie (przed rubieżą starcia) na specjalny rozkaz — w razie obezwładnienia DPM 22 DZ lub z innych ważnych przyczyn.

Dywizja ewakuuje rannych z PPM (a także ze wskazanych większych skupisk) do swoich urzędzeń. Należy zakładać, że armia łącznie z lotniczym transportem sanitarnym może przyjść z pomocą tylko w wypadku masowych strat sanitarnych.

3. Organizacja tyłów

Rozmieszczenie, przemieszczanie, drogi dowozu i ewakuacji, podział tyłów na kolumny oraz podział sił i środków medycznych przedstawiono w załączniku nr 4.

Jeżeli uwzględni się fakt działania dywizji na oddzielnym kierunku przy otwartych skrzydłach, to ochrona i obrona tyłów nabierze szczególnego znaczenia. Tyły dywizyjne należy przemieszczać w jak najmniejszej odległości, utrzymując ścisłą łączność i współdziałając z oddziałami ogólnowojskowymi. Należy także wystąpić do dowódcy dywizji z wnioskiem o wydzielenie dla potrzeb tyłów po jednej kompanii piechoty na każdy kierunek działania. Żołnierzy w pododdziałach podzielić na drużyny i plutony, stawiając im konkretne zadanie bojowe. Na postojach w szerokim stopniu wykorzystać naturalne warunki maskownicze i obronne terenu; organizować posterunki obserwacyjne i patrole, a plutony alarmowe mieć w stałej gotowości (na samochodzie) do zwalczania małych grup nieprzyjaciela. Ponadto w każdej części tyłów zorganizować grupy awaryjno-ratunkowe, wyposażając je w niezbędny sprzęt. Uzgodnić ze sztabem sygnały alarmowe, zapoznać z nimi cały stan osobowy oddziałów i pododdziałów tyłów oraz kontrolować umiejętność posługiwania się nimi.

Załącznik:

Szkic nr 4 — Koncepcja organizacji tyłów 8 DZ.

Część druga

**PLANOWANIE DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH
PRZEZ SZTAB DYWIZJI W WARUNKACH STOSOWANIA BRONI
MASOWEGO RAŻENIA**

**1. NIEKTÓRE ZAGADNIENIA PLANOWANIA DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH
PRZEZ SZTAB DYWIZJI W WARUNKACH STOSOWANIA BRONI
MASOWEGO RAŻENIA**

Planowanie jest czynnością wyjściową w procesie wykonywania zamierzeń dowódcy. Każde planowanie polega na umiejętnym przewidywaniu i określeniu najbardziej korzystnej w danej sytuacji proporcji czasu, wysiłku i nakładu sił i środków potrzebnych do osiągnięcia zamierzonego celu działań bojowych.

Planowanie musi opierać się na dokładnej znajomości sytuacji (znajomości faktów i zależności między nimi) oraz zapewnić:

- przygotowanie działań bojowych w maksymalnie krótkim czasie;
- nieprzerwane kierowanie działaniami bojowymi wszystkich rodzajów wojsk w skomplikowanych i szybko zmieniających się sytuacjach;
- utrzymanie wysokiej gotowości bojowej wojsk i zapewnienie możliwości ich użycia w jak najkrótszym czasie.

Ograniczona ilość czasu, jaką dysponuje się na planowanie i organizację działań zaczepnych dywizji nie powinna wpłynąć ujemnie na dokładność planowania i rozwiązywania wszystkich zagadnień związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem natarcia. W tym celu należy stosować taką metodę pracy, która zapewni równoległość pracy kilku szczebli dowodzenia, to znaczy, że działania będą równocześnie organizowane w kilku ogniwach, np. dowództwo dywizji — pułki; pułki — bataliony itp. Taka metoda pracy wyeliminuje tradycyjną zasadę kolejnego rozwiązywania zagadnień z zakresu przygotowywania natarcia na poszczególnych szczeblach dowodzenia. Oczywiście zrozumiałe jest, że tę metodę planowania nie zawsze będzie można stosować z uwagi na charakter działań oraz konieczność zachowania tajemnicy planowanych działań. Planowanie działań zaczepnych dywizji nie jest czynnością zamkniętą w ściśle określonych granicach czasu, dokonuje się go stopniowo i nie można go ująć w jakikolwiek schemat. Planowanie rozpoczyna się w zasadzie po dokonaniu przez dowódcę i sztab oceny położenia. Wnikliwe przeanalizowanie możliwości bojowych wojsk własnych i nieprzyjaciela, a zwłaszcza wyciąganie z tej analizy odpowiednich wniosków, stanowi wstępną fazę planowania. O bardziej szczegółowym planowaniu można mówić wówczas, gdy dowódca dywizji sprecyzuje swój zamiar (decyzję) i zapozna z nim sztab dywizji.

41

Rezultaty planowania działań zaczepnych dywizji przedstawia się w formie odpowiednich dokumentów bojowych potrzebnych przy organizowaniu walki i kierowaniu nią.

Nie należy jednak sądzić, że opracowywanie przez sztab niezbędnych dokumentów bojowych jest czynnością jednorazową, proces ten bowiem trwa przez cały czas organizowania natarcia. Po dokonaniu analizy zadania są przekazywane oddziałom zarządzenia wstępne, a opracowywanie podstawowych dokumentów bojowych dowodzenia wojskami rozpoczyna się już w czasie przeprowadzania przez sztab oceny położenia.

Ilość opracowywanych dokumentów bojowych zależy od konkretnej sytuacji bojowej i czasu wydzielonego na organizowanie natarcia. W warunkach współczesnych czas ten będzie ograniczony. Powoduje to konieczność opracowywania takich dokumentów, które mają wartość praktyczną, i bez których organizacja oraz kierowanie natarciem są niemożliwe.

Dlatego też szef sztabu — jako organizator pracy sztabu odpowiedzialny za terminowe opracowanie i przekazanie decyzji wojskom — określa, jakie dokumenty, w jakiej formie i w jakim terminie sztab powinien opracować. Określając ilość i formę tych dokumentów bojowych szef sztabu bierze pod uwagę konkretne potrzeby, możliwości sztabu i czas wyznaczony na organizację natarcia. Z uwagi na ograniczoną ilość czasu wydaje się celowe dążenie do zmniejszenia liczby opracowywanych dokumentów bojowych przez łączenie i wyrażenie w jednym dokumencie szeregu zagadnień.

Biorąc pod uwagę praktyczną użyteczność wymienionych dokumentów oraz możliwości sztabu dywizji, powinien on na okres natarcia opracować następujące dokumenty bojowe:

- mapę decyzji dowódcy z elementami współdziałania ¹⁾;
- rozkaz bojowy;
- plan rozpoznania;
- plan łączności;
- tajne dokumenty dowodzenia;
- a ponadto niekiedy:
 - plan forsowania;
 - plan (tabelę) desantowania.

Poza tym poszczególni dowódcy rodzajów wojsk i szefowie służb na swoich mapach roboczych opracowują plan zabezpieczenia natarcia dla podległych im wojsk i służb.

Najważniejszym dokumentem planowania jest mapa decyzji, na której oprócz decyzji dowódcy powinny znaleźć odzwierciedlenie zasadnicze i węzłowe problemy przedstawione uprzednio w innych dokumentach, a mianowicie: w planie współdziałania, w planie przegrupowania z rejonu wyjściowego na rubież rozwinięcia, w planie służby porządkowo-ochronnej i w niektórych planach zabezpieczenia bojowego natarcia.

¹⁾ Dokument ten można nazwać planem natarcia dywizji.

Mapę decyzji w formie oddzielnego dokumentu opracowuje się tylko wtedy, gdy jest dość czasu na organizację natarcia. W razie braku czasu jedynym dokumentem, który odzwierciedla całą decyzję dowódcy, jest jego mapa robocza. Mapę decyzji opracowuje się zazwyczaj w wydziale operacyjnym dywizji przy wydatnej pomocy szefów wydziałów sztabu oraz dowódców rodzajów wojsk i szefów służb pod osobistym kierownictwem szefa sztabu dywizji. Opracowywanie mapy decyzji to praca twórcza, w toku której szczegółowo uzgadnia się z wszystkimi komórkami sztabu planowane działania i ich wszechstronne zabezpieczenie.

Proces opracowywania mapy decyzji rozpoczyna się od momentu otrzymania zadania bojowego. Na mapę wrysowuje się zadanie postawione przez przełożonego, dane o nieprzyjacielu, położenie wojsk własnych, sytuację skażeń, zamiar przełożonego (w niezbędnym zakresie), położenie i zadania sąsiadów oraz linie rozgraniczenia między nimi, zadania sił i środków działających na korzyść dywizji, miejsce rozmieszczenia punktów dowodzenia przełożonego i sąsiadów.

Wnioski z oceny położenia zatwierdzone przez dowódcę wrysowuje się natychmiast na mapę. Taka organizacja pracy znacznie ułatwia i przyspiesza opracowanie mapy decyzji. Opracowuje się ją z takim wyliczeniem, aby do momentu postawienia zadań podwładnym przez dowódcę była ona w swej zasadniczej części zakończona.

Po postawieniu zadań oficerowie sztabu i specjaliści, zgodnie z wytycznymi szefa sztabu, uzupełniają decyzję dalszymi szczegółami i planami przedsięwzięć związanych z prowadzeniem natarcia.

Opracowana w ten sposób mapa decyzji do natarcia powinna przedstawiać:

a) W formie graficznej:

- położenie wojsk nieprzyjaciela i możliwy charakter jego działań zarówno w pasie natarcia dywizji, jak i na skrzydłach — na szerokość pasa natarcia sąsiednich pułków;
- rejony przypuszczalnych stanowisk startowych środków przenoszenia broni masowego rażenia, rejony działania grup dywersyjno-rozpoznawczych i band zbrojnego podziemia;
- obszary skażone i zakażone bronią masowego rażenia, stopień ich skażenia, kierunek przesuwania się obłoku promieniotwórczego;
- rubież zajmowaną przez wojska działające w przodzie, ogólne ich działanie na kierunku wejścia dywizji do walki;
- położenie wojsk własnych z dokładnością do batalionu (kompanii), stanowiska dowodzenia pułków;
- linie rozgraniczenia z sąsiadami oraz ich punkty dowodzenia i zadania;
- otrzymane zadanie bojowe i kierunek głównego uderzenia;
- ugrupowanie bojowe, drogi marszu, linię wyjściową, linie wyrównania, rubież ataku i bezpieczeństwa;

- kierunek natarcia i zadania podległych oddziałów²⁾, linie rozgraniczenia między nimi;
- planowane rejonu uderzeń jądrowych wykonanych środkami przełozonego i dywizji, rejon stanowisk startowych rakiet taktycznych, stanowiska ogniowe artylerii i sposób ich zmiany;
- planowane rejonu wysadzenia śmigłowcowych desantów taktycznych;
- uderzenia lotnictwa wspierającego;
- rejonu rozmieszczenia i rubieże rozwinięcia odwodów;
- stanowiska ogniowe środków obrony przeciwlotniczej;
- punkty dowodzenia i kierunki ich przesunięcia;
- rejonu rozmieszczenia oddziałów i urzędzeń tyłowych;
- organizację służby porządkowo-ochronnej.

b) W formie opisowej (legenda):

- skład bojowy i środki wzmocnienia;
- podział sił i środków;
- czas wykonania uderzeń jądrowych, układ ogniowego przygotowania natarcia i początek natarcia;
- czas przekroczenia linii wyjściowej i linii wyrównania;
- zmianę podporządkowania w toku natarcia wynikającą z wariantowania działań wojsk;
- organizację dowodzenia i łączności;
- zabezpieczenie skrzydeł i luk;
- sygnały współdziałania, powiadamiania i dowodzenia;
- ważniejsze przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego natarcia;
- organizację służby porządkowo-ochronnej i znaki rozpoznawcze.

Planując działania zaczepne sztab dywizji główną uwagę powinien zwrócić na właściwe wykorzystanie broni masowego rażenia. Podstawą do planowania użycia broni masowego rażenia jest koncepcja jej użycia wyrażona w zamiarze dowódcy.

Planując użycie broni masowego rażenia należy ustalić:

- jakie siły nieprzyjaciela należy zniszczyć (obezwładnić), by wykonać zadanie;
- jak użyć broni masowego rażenia, by zapewnić jej największą skuteczność (określić najbardziej opłacalne cele, ustalić punkty zerowe, rodzaje wybuchów, moc ładunków, środki przenoszenia oraz czas wykonania), jaka jest możliwość wykorzystania skutków jej uderzeń przez nacierające oddziały;
- jak zabezpieczyć własne wojska przed skutkami działania broni masowego rażenia (ustalenie pasów bezpieczeństwa oraz możliwości działania wojsk).

Na współczesnym polu walki sztab dywizji bardzo często może stanąć wobec konieczności planowania i organizowania śmigłowcowych desantów taktycznych.

²⁾ Przy rejonach zadań, planowanych rejonach uderzeń jądrowych, lotniczych itp. podaje się czas ich wykonania.

Organizacją i planowaniem śmigłowcowych desantów taktycznych zajmują się: armia ogólnowojskowa, dywizja, z której składu organizowany jest desant, dowódca desantu (najczęściej dowódcą tym będzie dowódca batalionu piechoty) oraz dowódca oddziału śmigłowców wyznaczonego do przerzutu desantu.

Planując operację lub śledząc jej przebieg, dowódca i sztab armii dysponujący tylko na pewien czas przydzielonymi śmigłowcami będą decydować, kiedy i któremu związkowi taktycznemu przydzielić je celem przerzutu desantu taktycznego. Przydzielając dywizji śmigłowce, dowódca i sztab armii muszą jednocześnie wydzielić odpowiednie siły lotnictwa wsparcia i osłony dla zabezpieczenia desantu.

Organizacją i planowaniem śmigłowcowego desantu taktycznego zajmuje się zazwyczaj dowódca wraz ze sztabem dywizji. W czasie planowania działań desantu dowódca dywizji określa: cel działania desantu, zadania desantu i czas jego wykonania, siłę i skład desantu oraz zasady współdziałania z innymi rodzajami wojsk i elementami ugrupowania bojowego dywizji. Zagadnienia powyższe dowódca dywizji uwzględni w swojej decyzji. Podczas planowania działań desantu sztab dywizji musi ściśle współpracować z dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb oraz ze sztabem oddziału śmigłowców. Powinien on określić terminy i kolejność załadowania, przelotu, wysadzenia desantu i sposoby jego działań na tyłach nieprzyjaciela oraz przedsięwzięcia osłony i ogniowego wsparcia desantu, a także zabezpieczenia materiałowo-technicznego i medycznego.

Wszystkie przedsięwzięcia związane z organizacją i planowaniem śmigłowcowego desantu taktycznego, wydział operacyjny sztabu dywizji określa w dokumencie zwanym „planem desantowania”³⁾ opracowywanym w formie graficznej na mapie:

Plan desantowania powinien zawierać:

- rejon wyjściowy desantu i śmigłowców oraz rejon desantowania;
- trasy przelotu i ugrupowanie na nich kolumn śmigłowców z desantem;
- zabezpieczenie przelotu desantu oraz ogniowe wsparcie desantu po wylądowaniu;
- podział śmigłowców między pododdziały batalionu;
- kalkulację czasu desantowania;
- elementy materiałowo-technicznego i medycznego zabezpieczenia desantu.

Opracowany plan desantowania stanowi podstawę do postawienia zadania batalionowi wyznaczonemu do działania jako śmigłowcowy desant taktyczny. Batalion ten z zasady wyznacza się z pułku drugiego rzutu dywizji. W wielu wypadkach celem przyspieszenia procesu przygotowania batalionu do desantowania, sztab dywizji przed postawieniem mu zadania bojowego wydaje zarządzenie przygotowawcze, które powinno określać:

³⁾ Dokument ten może być również opracowany w formie tabeli.

- rejon wyjściowy, czas i sposób jego zajęcia;
 - zapasy środków materiałowych przeznaczonych do desantowania;
 - czas gotowości desantu do załadowania;
 - czas i miejsce otrzymania zadania bojowego.
- Dowódca desantu odpowiedzialny jest za szczegółowe przygotowanie do desantowania podległych i przydzielonych pododdziałów.

**2. ZAŁOŻENIE OGÓLNE DO TEMATU:
„PLANOWANIE DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH PRZEZ SZTAB DYWIZJI
W WARUNKACH STOSOWANIA BRONI MASOWEGO RAŻENIA”**

Mapy 1 : 100 000

N-32-71, 72, 83, 84, 95, 96, 107, 108

N-33-61 do 64, 73 do 76, 85 do 88, 97 do 100.

I.

1. O świcie 4.10 „Zachodni” rozpoczęli działania wojenne poprzedzone zmasowanymi uderzeniami jądrowymi i do godzin popołudniowych 6.10 związki taktyczne Północnej Grupy Armii wtargnęły na terytorium NRD na głębokość 80—100 km.
2. „Wschodni” siłami rzutu osłony prowadzą działania obronne na kierunku UELZEN, TEMPLIN oraz BOIZENBURG, NOJBRANDENBURG. Jednocześnie podciągają świeże siły, którymi od świtu 7.10 zamierzają przejść do działań zaczepnych w kierunku zachodnim.

II.

1. 7 DZ (ćwicząca) po odpoczynku w rejonie płd. NOWOGARD, MASZEWÓ, CHOCIWEL, przegrupowuje się w rejon wyjściowy: (wył.) GNOJEN, (wył.) MALCHIN, ALTENTREPTOW, KRIN.
2. Do 17.00 6.10 sztabowi 7 DZ z różnych źródeł informacji wiadomo, że:
 - a) 20 pz o 13.50 6.10 w rejonie płd.-wsch. SZCZECIN został rozbity uderzeniami broni masowego rażenia npla. Ocalałe pododdziały 20 pz prowadzą zabiegi specjalne w rejonie płd. GOLENIÓW i zostały wyłączone ze składu 7 DZ.
 - b) 7 pcz w czasie przekraczania rz. LANDGRABEN był atakowany przez grupę 8—10 samolotów F-104. W wyniku uderzeń lotnictwa npla 7 pcz stracił 3 czołgi i 2 samochody z amunicją oraz został uszkodzony most w rejonie REPENAK.

Szczegółowe położenie oddziałów 7 DZ i jej sąsiadów oraz wiadomości o nplu o 17.00 6.10 — potrz szkic, załącznik nr 1 do części drugiej.

III.

Do 17.15 6.10 na SD 7 DZ w rejonie lasu (7276) zastępca dowódcy 2 A d/s liniowych przekazał dowódcy dywizji następujące zadanie bojowe:

1. Nieprzyjaciel (oceny ze względów szkoleniowych nie podaje się).
2. 2 A (7, 8, 91, 93 DZ, 10, 11 DPanc) w ślad za uderzeniami jądrowymi wykonanymi na zgrupowanie wojsk npla w rejonie BYCOW, MAL-

46

CHOW, LUDWIGSLUST przechodzi w godzinach rannych 7.10 do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku TETTEROW, PARCHIM, LENZEN, UELZEN, NEUENKIRCHEN. We współdziałaniu z GO „JUTLANDIA” rozbija główne siły 1 KA (NZ) oraz podchodzące z głębi odwody npla i w 3—4 dniu operacji opanowuje rejon HAMBURG, NEUENKIRCHEN, wsch. CELLE. Częścią sił uderza w kierunku MIROW (0654), KIRIC (7024) i wspólnie z 5 A izoluje zgrupowanie npla w rejonie pñn. BERLIN.

3. 7 DZ z 912 pz, 3/913 pz, 2 ABAA (bez 1 i 2 d), 2/91 pa, 1/21 paplot z rejonu wyjściowego (wył.) GNOJEN, (wył.) MALCHOW, ALTENTREPTOW, KRIN o świcie 7.10 wejść do bitwy na kierunku GYSTROW, LUDWIGSLUST i wykorzystując wyniki uderzeń broni masowego rażenia rozbić npla na kierunku działania i do końca dnia opanować rejon RASTOW (2860), (wył.) GLAJSZYN (0858), CYRCOW (0878).

W dniu następnym — nacierać w kierunku LUDWIGSLUST, DANNENBERG (8640).

Działanie dywizji wesprze armia — do zasięgu ognia artyleria 911 pz oraz 91 drt — jednym uderzeniem jądrowym o mocy 3 KT.

Przydział rakiet: 2×3 KT, 3×10 KT, 2×20 KT, 5 RCH.

4. W przodzie 91 DZ prowadzi walkę obronną, z zadaniem utrzymania do świtu 7.10 rubieży PEECZ, BADENDIK, KOPPELOW, WAREN. Po wejściu do bitwy 7 i 8 DZ przechodzi do odwodu dowódcy 2 A. SD — las (6638).

Na prawo 12 DZ (ze zgrupowania „ROSTOCK”) o świcie 7.10 przechodzi do natarcia, wykonując główne uderzenie w kierunku SZWAAN (8210), GADEBUSZ (5440) i w końcu dnia opanowuje rejon UPAL (8846), GADEBUSZ, PLATE (3866).

Linia rozgraniczenia: LOIC, LAAGE (8026), (wył.) BYCOW, SZTERNBERG (5696), KRIFIC (4274), HAGENOW (2444).

SD — las (9204).

Na lewo 8 DZ z rejonu wyjściowego ROŻENOW, FELDEBERG, SZTRASBURG o świcie 7.10 wchodzi do bitwy, wykonując główne uderzenie w kierunku SZTAFENHAGEN, PUTLIC (0602) i w końcu dnia opanowuje rejon MARNIC (1494), PUTLIC, MASSOW (1228).

Linia rozgraniczenia: MALCHIN, (wył.) KRAKÓW, jez. GOLDBERGERZEE, LYBC (3002), CYROW.

SD — las (3288).

5. 2 ABROT :

— zwalcza operacyjno-taktyczne środki przenoszenia broni masowego rażenia npla;

— jest w gotowości do wykonania dwóch uderzeń jądrowych (20 i 40 KT) na odwody 1 KA (NZ) oraz jednego uderzenia jądrowego 20 KT na odwód 6 DZ (NZ);

— zwalcza podchodzące z głębi odwody Północnej Grupy Armii.

Gotowość na stanowiskach startowych 20.00 6.10.

6. Lotnictwo:

Ośłonę wojsk 2 A podczas przegrupowania do rejonu wyjściowego realizuje lotnictwo myśliwskie 1 KOPK (PRL) oraz 1 DLM OPK (NRD). Podczas prowadzenia operacji zaczepnej wojska 2 A osłania 2 DLM we współdziałaniu z naziemnymi środkami OPL 2 A. Wsparcie i rozpoznanie powietrzne na korzyść 2 A realizuje 3 DLSzR w składzie: 7 plmb, 8 prlta, 9 plmsz.

W dniu 7.10 do ogniowego wsparcia działań bojowych 7 DZ dowódca 2 A przewiduje:

- a) 6 e/l LMSz, 5 e/l LMB, z tego do:
 - niszczenia artylerii oraz SD 16 BZ podczas ogniowego przygotowania natarcia — 3 e/l LMSz;
 - zwalczania odwodów dywizyjnych npla — 2 e/l LMB;
 - zwalczania odwodów 1 KA (NZ) — 3 e/l LMB;
 - obezwładnienia środków ogniowych npla na trasie przelotu i w rejonie lądowania desantu taktycznego — 3 e/l LMSz.
 - b) Dla potrzeb 7 DZ wydziela się w dniu 7.10 12 ps, z prawem wykorzystania tylko jednego wylotu.
7. Wojska OPL skupiają główny wysiłek na osłonie wojsk 2 A w czasie forsowania rz. ODRA, a w toku operacji na osłonie głównego zgrupowania uderzeniowego, szczególnie podczas pokonywania rubieży GYSTROW, WAREN oraz forsowania rz. ŁABA.
8. SD 2 A — las 4 km zach. TORGELOW.

IV.

Wiadomości dodatkowe:

1. W wyniku uderzeń jądrowych własnych i npla powstały zawaly i pożary lasów w rejonach: wsch. LUBTHEEN (1038), zach. LUDWIGSLUST, pñ. PARCHIM, pñd.-zach. SZTERNBERG, pñ. KRAKÓW oraz zostały zniszczone węzły dróg: DEMIC, ELDEÑA (0260), zach. LUDWIGSLUST, REDEFIN (1646), pñ. BYCOW, GNOJEN.
2. Rozpoznanie agenturalne stwierdziło:
 - formowanie rezerwowej jednostki w rejonie pñ. HAMBURG;
 - przegrupowanie 5 RDP (H) od rana 6.10 z terytorium HOLANDII na terytorium NRF;
 - w wyniku użycia broni masowego rażenia rozbitcie w rejonie lasów wsch. KLOPPENBURG holenderskiego związku taktycznego.
3. Rozpoznanie radioelektroniczne stwierdziło:
 - pracę radiostacji AN/PRC-6 i AN/PRC-10 w rejonach REDEPOL (4082) i KOBANDE (4678);
 - pracę radiostacji AN/URC-12 i AN/GRC-106 w rejonach: las (3658) i las (3086);
 - pracę radiostacji AN/URC-24 i AN/TRC-24 w rejonach: NOJDRAGUN (5446) i pñ.-zach. PERLEBERG (8692).

4. 912 pz od rana 5.10 bierze udział w walkach obronnych i do 17.00 6.10 poniósł następujące straty:
 - w ludziach 22%;
 - w sprzęcie bojowym 30%.
 Pułk posiada: MPS — 0,3 jn; amunicji strzeleckiej — 0,15 jo; amunicji czołgowej — 0,25 jo; amunicji artyleryjskiej — 0,1 jo. Dotychczasowe napromienienie pułku — 15 rtg.
5. Stan ukompletowania 7 DZ:
 - 19 pz: ludźmi — 82%, sprzętem bojowym — 85%;
 - 21 pz: ludźmi — 85%, sprzętem bojowym — 86%;
 - 7 pecz: ludźmi — 87%, sprzętem bojowym — 90%;
 - pozostałe oddziały dywizji średnio — 87%.
6. Przewidywane warunki meteorologiczne na dzień 6 i 7.10: zachmurzenie umiarkowane z możliwością przelotnych opadów. Temperatura powietrza w dzień 12—15°, w nocy 5—6°C. Pułap chmur o podstawie 800—1000 m. Wiatry z kierunków płn.-wsch. o prędkości 3—6 m/sek. W górnych warstwach atmosfery kierunek i prędkość wiatru wynoszą:

Wysokość w km	Kierunek wiatru w stopniach	Prędkość wiatru w km/godz.
0—2	330	25
0—4	310	30
0—6	320	45
0—8	340	50
0—10	320	50
0—12	350	50
0—14	330	75

V.

- Dowódca 7 DZ po przeanalizowaniu zadania i ocenie położenia o 18.30 6.10 sprecyzował decyzję, z której sztabowi dywizji wiadomo:
1. W pasie natarcia dywizji pododdziały 16 BZ (6 DZ NZ) przechodzą do obrony w rejonie BYCOW, KRAKÓW, jez. KLEJN PRICER ZEE. Odwody 6 DZ, prawdopodobnie w sile około brygady (18 BPanc), ześrodkowują się w rejonie: (wył.) jez. SZWERINER ZEE, KRIVIC, BRYEL, a odwody 1 DZ (NZ), też prawdopodobnie w sile brygady (2 BZ), w rejonie lasów płd. PLAU. Odwody 1 KA (NZ), prawdopodobnie w sile około brygady (rozbita 11 DZ), ześrodkowują się w lasach płd.-zach. PARCHIM. Dowódca 7 DZ ocenia, że npl może do rana 7.10 na opanowanej rubieży zorganizować obronę, skupiając główny wysiłek w rejonie: PEECZ (6894), BRAUNSBURG (5810), BORKOW (5294). Nieprzyjaciel w czasie natarcia 7 DZ może:
 - odwodem 16 BZ wykonać kontratak w kierunku BOLC, GRAN-SZOW (6010), BOLC, PEECZ lub przejść do obrony rubieży: jez. FRENNT ZEE, jez. ROTENER ZEE, jez. GARDER ZEE;

— odwodem 6 DZ (18 BPanc) wykonać kontratak w kierunku BRYEL, GANSZOW lub przejść do obrony rubieży: jez. SZWERINER ZEE, jez. BADNINER ZEE, rz. WARNOW (4484);

— odwodem 1 KA wykonać kontratak w kierunku PARCHIM, SZTENBERG lub przejść do obrony rubieży rz. SZTER, rz. ELDE.

Nie jest wykluczona możliwość użycia odwodów 1 DZ na kierunku działania dywizji. Największą groźbę dla dywizji stanowić będzie zbieżny kontratak odwodów 6 DZ i 1 KA.

2. Dowódca 7 DZ zdecydował:

Do świtu 7.10 współdziałając z 91 DZ utrzymać rubież: CERNIN (6692), GANSZOW (6008), SZTAFENSLUST (6216), GROSS GRABOW (5420).

VI.

1. W czasie przygotowywania danych do decyzji dowódcy 7 DZ sztab dywizji opracował:

a) W wydziale rozpoznawczym — mapę roboczą z oceną npla i propozycjami rozpoznania.

b) W wydziale operacyjnym — mapę roboczą dowódcy 7 DZ i szefa wydziału operacyjnego z kalkulacjami dotyczącymi możliwości rozpoczęcia natarcia, przesunięcia dywizji na rubież ataku i stosunku sił.

Pomocnik SWO wraz z oficerem RPWN przygotował propozycje użycia śmigłowcowego desantu taktycznego wraz z niezbędnymi kalkulacjami. Wspólnie z wydziałem łączności ustalono sposób rozmieszczenia i przesunięcia punktów dowodzenia na okres rozwijania dywizji na rubieży ataku oraz na czas natarcia.

2. Szefostwa rodzajów wojsk i służb dywizji wraz z podległymi im oficerami przygotowali mapy robocze z propozycjami użycia podległych im wojsk i służb.

3. Do sztabu 912 pz został wysłany oficer wydziału operacyjnego wraz z oficerem łączności celem zorganizowania przejęcia dowodzenia przydzielonym pułkiem. Do sztabu 911 pz został wysłany oficer wydziału operacyjnego celem uzgodnienia udziału 911 pz w zabezpieczeniu rozwinięcia 7 DZ na rubieży ataku oraz wsparcia ataku 7 DZ siłami i środkami 911 pz.

4. Podczas ogłaszania decyzji przez dowódcę 7 DZ na SD byli obecni: szef sztabu dywizji, zastępcy dowódcy dywizji d/s politycznych i liniowych, szef wydziału operacyjnego z dwoma oficerami wydziału, szef wydziału rozpoznania oraz szefowie rodzajów wojsk i służb dywizji.

5. Po ogłoszeniu decyzji przez dowódcę 7 DZ szef sztabu dywizji podał wytyczne do planowania natarcia 7 DZ.

VII.

Praca do wykonania:

1. Przygotować wytyczne szefa sztabu dywizji odnośnie planowania natarcia 7 DZ.

2. Opracować decyzję dowódcy 7 DZ (graficznie na mapie) ze szczególnym uwzględnieniem rozwinięcia wojsk 7 DZ do ataku.
3. Zaplanować użycie broni jądrowej.
4. Opracować plan śmigłowcowego desantu taktycznego.
5. Opracować rozkaz bojowy 7 DZ do natarcia.

Załączniki:

- a) Szkic nr 1 — Położenie stron o 17.00 6.10.
- b) Tabela nr 1 — Skład organizacyjny ZT i oddziałów 2 A oraz GO „JUTLANDIA”.
- c) Tabela nr 2 — Wyciąg z arkusza identyfikacji npla.
- d) Tabela nr 3 — Stan techniczny wozów bojowych i pojazdów mechanicznych 7 DZ o 17.00 6.10.

SKŁAD ORGANIZACYJNY ZT i ODDZIAŁÓW 2 A ORAZ GO „JUTLANDIA”

Tabela 1

Armia (Grupa Operacyjna)	Dywizje	Oddziały (pododdziały) dywizyjne	ZT (oddziały, pod- oddziały) armijne	Procent ukomplet.	U w a g i
2 A	7 DZ	19, 20, 21 pz, 7 pcz, 7 br, 7 drt, 7 pa, 7 dar, 7 dappanc, 7 paplot, 7 bsap	2 ABKOT 2 APTBR 2 ABAA 2 apappanc 2 prplot 21, 22 paplot	85%	20 pz rozbity
	8 DZ	22, 23, 24 pz, 8 pcz, 8 br, 8 drt, 8 pa, 8 dar, 8 dappanc, 8 paplot, 8 bsap	2 brri 2 ABCChem 2 apl 2 sbrl 21, 22 sbkl 2 sbld	85%	91 pcz rozbity
	91 DZ	911, 912, 913 pz, 91 pcz, 91 br, 91 pa, 91 drt, 91 dar, 91 dappanc, 91 paplot, 91 bsap	2 ABSap 2 appont 2 abdp	60%	
	93 DZ	931, 932, 933 pz, 93 pcz, 93 br, 93 pa, 43 drt, 93 dar, 93 dappanc, 93 paplot, 93 bsap		75%	
	10 DPanc	10 pz, 28, 29, 30 pcz, 10 br, 10 drt, 10 pa, 10 paplot		80%	
	11 DPanc	11 pz, 31, 32, 33 pcz, 11 br, 11 drt, 11 pa, 11 paplot		90%	
	Zgrupowanie „ROSTOCK” w składzie 12 DZ i dwa pułki	121, 122, 123 pz, 12 pcz, 132 pz, 13 pcz		80%	Utworzone z ocalałych sił I KA (NRD)
	40, 41 DZ				
	45 DPanc				
	GO „JUTLAN- DIA”				

WYCIĄG Z ARKUSZA IDENTYFIKACJI NPLA

Tabela 2

Korpusy	Dywizje	Brygady	Pododdziały brygadowe	Oddziały (pododdziały) dywizyjne	Jednostki korpusne	Uwagi	
1 KA(NZ)	1 DZ	1 BZ	11, ?, ? bpz, 14 bcz, ? da,	1 br, 1 pam,	101, ? d „HAWK“ ? 650 d „SERGEANT“ ? 110 dam 101 błot		
		2 BZ	?, ?, 23 bz, ? lbcz, 2 da	1 daplót, ? bsap,			
		3 BPanc	? bpz, 33, ?, 34 bcz, ? da	1 błot			
	6 DZ	16 BZ	161, ?, ?bpz, 164 bcz, 16 da	brak danych	brak danych		
		?	?, ?, 173 bz, 174 bcz, ? da				
		18 BPanc	182 bz, 183 bcz, ?, 18 da				
		31 BZ	311 bpz, brak danych				
	11 DZ	32 BZ	321, ?, ? bpz, 324 bcz, ? da	brak danych	brak danych		Straty około 40%
		?	Brak danych				
		7 BZ	71, 72, 73 bpz, 74 bcz, 7 da				
3 DPanc	8 BPanc	82 bz, ?, ? bcz, ? da	3 br, 3 pam, 3 daplót				
	9 BPanc	? bz, 93, 94 bcz, 9 da					
1 KA(Br)	1 D	11 BGP	Brak danych	39 pam	27 pułk „CORPORAL“ 20, 32 pa, 42 paś	4 D zniszczona	
		7 BGPanc	? bp, 71, ?, 73 pcz				
	2 D	20 BGPanc	Brak danych	24 pam			
		4 BGP	Brak danych				
		? BGP	Brak danych				
1 KA(H)	1 DZ	13, 15 BZ, 41 BPanc	Brak danych		101 bcz 109 d „HJ“ 108 da		
	4 DZ		Brak danych				
1 KA(B)	1 DZ		Brak danych				
	16 DZ		Brak danych				

**STAN TECHNICZNY WOZÓW BOJOWYCH
I POJAZDÓW MECHANICZNYCH 7 DZ o 17.00 6.10**

Tabela 3

Nazwa oddziału	Należność wg etatu			Stan faktyczny			W y m a g a n a p r a w y									
	Czołgi	Transpor-tery	Samoch.	Czołgi	Transpor-tery	Samoch.	Czołgi			Transportery			Samochody			
							Bieżący	Średniej	Głównej	Bieżący	Średniej	Głównej	Bieżący	Średniej	Głównej	
																Bieżący
19 pz	43/3	132	188	36/3	125	179	3	-	-	-	5	-	-	8	2	1
21 pz	43/3	132	188	41/3	112	160	4	-	-	-	7	-	-	9	1	-
7 pcz	84/3	22	130	75/3	20	117	7	1	-	-	2	-	-	7	1	-
912 pz	43/3	132	188	30/2	109	169	5	2	2	2	12	5	2	17	9	4
Pozostałe	/13	47	1058	/12	42	952	/2	-	-	-	3	-	-	33	12	6
R a z e m	213/25	465	1752	182/23	408	1577	19/2	3	2	2	29	5	3	74	25	11

Uwaga: W mianowniku podano ilość czołgów pływających PT-76.
7 DZ posiada czołgi T-54-A, transportery SKOT i BRDM.

128

Wydrukowano w 500 egz.

Egz. Nr 1—500 Bibl. Tajna ASG

Wykonał: Zespół oficerów

Druk. ASG — Nr z. 46 (02111/WW)